גליון מס. 148 • ח' כסלו תשמ"ט • 17.11.89

מעריב

מסביב לכדור:
היחוד של יהוה

יעקב אדלר:
הסבלנות משתלמת

לונדון על הקו:
השנה של ארסנל

אילת מתכוננת
לטריאתלון ה־2

שוגר ריי: עוד
15 מיליון $ בבנק

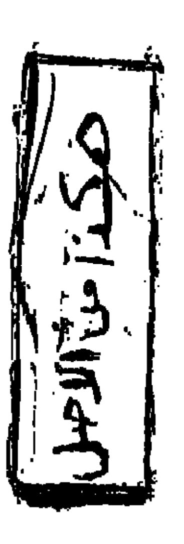
"מעריב לילדים"
עמודים 21--23

גלה את טעם ההרפתקה.

Discover the taste of adventure.

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

היחוד של יהוד

ישראל ששון, קפטן יהוד. גם אחרי שהוחלף המאמץ, נשאר השיטה

קבוצת הפועל יהוד מהליגה הארצית, היא משהו מיוחד בנוף הכדורגל הישראלי – כשמדובר בשכר שהיא משלמת לשחקניה: זו הקבוצה היחידה, בוודאי בלי־גות הבכירות, שבה אין השחקנים מקבלים שום מרכיב של שכר קבוע – מענק חתימה או שכר חודשי – אלא רק מענקים עבור צבירת נקודות בליגה...

מתברר, שכתחילת העונה, כאשר את הקבוצה נטל תחת חסותו המאמץ יוסי בן־דוד, הוא סיכם עם השחקנים רק על מענ־קים. השחקנים חולקו על־פי די־רוגו: ששה בכירים מקבלים בעד נצחון עד 1,000 שקל נטו, וכן עד 200 שקל נטו בעד תיקו בבית, וסכום כפול מזה, בעד תיקו בחוץ.

בדרג הנמוך יותר, מקבלים השחקנים עד 600 שקל לנצחון, עד 150 לתיקו בבית, וסכום כפול לתיקו בחוץ.

הפועל יהוד, מדורגת כיום במקום האחרון בטבלה, ללא נצ־חון ועם שלוש נקודות בלבד – משלוש תוצאות תיקו (שתיים בחוץ ואחת בבית). החשבון פשוט מגלה, שהשחקן הבכיר ביותר בה־פועל יהוד, הצליח להביא לביתו עד היום (אחרי 9 מחזורי ליגה), רק כ־1,000 שקל נטו (אחרי כש־לושה חודשים) אם כך, לא כדאי היום להיות שחקן בהפועל יהוד.

אגב, אחרי שבן־דוד עזב, המ־שיך ה"איש החזק" עופר חתוכה, לאמץ את החוזים הללו. אבל הוא גם יודע להתחשב במצב הקשה של השחקנים. כך למשל, למרות שהקבוצה הפסידה בשבת שחלפה בבית להפועל חדרה (0–1), החי־ליט חתוכה שכל שחקן בקבוצה יקבל מענק מיוחד בסך 250 שקל. ■

"כאב ראש" אולימפי

מאמן שלמה שרף. קיבל רמזים

בהתאחדות לכדורגל עדיין לא יודעים "איך לאכול" את החלטת פיפ"א, לפיה באולימפיא־דה הבאה, בברצלונה 1992, ישותפו בנבחרות הכדורגל רק שחקנים עד גיל 23. מה שברור לכולם הוא שיצטרכו להקים בק־רוב נבחרת עד גיל 23, ומה שעוד ברור הוא, שמדובר בשחק־נים מנבחרת הנוער הנוכחית. מה שלא ברור כלל הוא, מי יאמן או־תם.

אומרים שגורם בכיר ביותר בהתאחדות לכדורגל, רמז למאמן נבחרת הנוער שלמה שרף, שהוא יהיה האיש שלפחות בשלב הרא־שוני, יאמן וירכז את הנבחרת הזו. הסיבה – פשוטה: השחקנים שמיועדים לסגל זה – ושעומדים בקריטריון הגיל, הם אותם שחק־נים ששרף מאמן כיום בנבחרת הנוער. מדובר ברן בן־שמעון, אי־ציק זוהר, טל בנין, רפי כהן, דרור אהרונוב, ועוד.

מצד שני: ברור שנבחרת כזו – שהיא למעשה נבחרת העתודה של ישראל שתהיה בעדיפות רא־שונה בפעילותהלמשימה הבאה (הקדם־אולימפית) – טבעי שיאמן המאמן הלאומי, קרי הצמד יצחק שניאור ויעקב גרודנמן.

ש.ג. אכן רואים עצמם כמי שיכינו את נבחרת עתודה. לשם כך אף ביקר גרונדמן בשבת במשחק הליגה הארצית בין הפו־על ר"ג למכבי פ"ת. בנוסף לכך שבא לראות את שוער הסגל, שמואל (שולי) גילרדי מר"ג, בא גם לראות את השוער השני, ער־פר פביאן מפ"ת, שכבר היה בסגל לפני שנה. שחקן העתודה, שהוע־לה "על הכוונת" של גרונדמן, היה בשבת האחרונה רן בן־שמעון מפ"ת, כיום קפטן נבחרת הנוער. ■

רז פתח בחריש חדש

קשה למצוא מאמן נבחרת בכ־דורגל, שכבר אחרי משחק ראשון במשימה חשובה כל־כך, יחליט שהוא צריך להחליף לפחות רבע מהסגל שקבע לאותה משימה. אבל אצלנו יש כזה: מאמן נבחרת הנערים של ישראל, אמנון רז.

אחרי התיקו (1–1) בבית עם הולנד, בקדם־אליפות אירופה לנערים עד גיל 16, החליט רז לחפש ארבעה שחקנים לפחות, שיבואו במקום ארבעה משחקני הסגל שהיו במשחק זה ואיכזבו אותו מבחינה מקצועית.

יחד עם צוות המאמנים של ההתאחדות – שלמה שרף ושלומי ארדי – "יחרוש" עתה רז את כל הארץ, כדי למצוא שחקנים מת־אימים לנבחרתו. לדבריו: "לא יתכן שאין..."

בשבת שחלפה, ב"חריש" הרא־שון, קלטו עיניו של רז ארבעה שחקנים חדשים שהוא מיהר לזמ־נם לסגל, לקראת טורניר החורף לנערים שיהיה בחנוכה, ולקראת הגומלין בהולנד, במארס '89.

רז גם החליט, שיותר לא יהיה בנבחרת שחקן שאינו משחק לפ־חות בקבוצת הנוער של מועדונו. מסיבה זו, עלול למצוא עצמו מחוץ לנבחרת, הקפטן הבלם אורן שלמה – שכן, בקבוצת הנוער של בני־יהודה הוא יושב על הספסל. ■

מאמן רז. "לא יתכן שאין..."

לא – בכנסת; כן – בבני־יהודה

שוער אסייג. קולו לא הכריע

שוער בני־יהודה יעקב אסייג, לא הטיל את הפתק לקלפי בבחי־רות לכנסת ה־12, לפני יותר משבועיים – משום שעשה במחנה האימונים השבועי של הנבחרת, במכון וינגייט. אבל את הבחירות, בשבוע שעבר, להנהלת בני־יהו־דה (סולמי נגד סולמי) – לא החמ־מיץ, למרות שגם אז היה במחנה האימונים של הנבחרת.

מתברר, שהמאבק בבני־יהודה בין האחים גד ודוד סולמי, הגיע בשבוע שעבר גם לנבחרת. נצי־גים משני המחנות, שוחחו עם צמד מאמני הנבחרת, יצחק שני־אור ויעקב גרונדמן, וכל מחנה ביקש בנפרד מש.ג. לשחרר את אסייג בערב (יום ג' שעבר), כדי שיוכל להשתתף בהצבעה.

שני המאמנים שבעבר אימנו אצל ה"זהובים" – וגרונדמן אף היה שחקן בקבוצת השכונה – הבינו את המשמעות הגדולה של הבחירות הללו והתירו לאסייג לעזוב את מחנה הנבחרת, כדי להשתתף בהצבעה.

אגב, על־פי מניין הקולות – 81 לגד ורק 46 לדוד – התברר שהצבעת אסייג לא היתה גורלית כל־כך, למחנה זה או אחר... ■

שבועספורט
מעריב

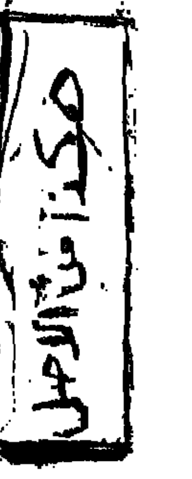
עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: לוסי לבקוביץ, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

מודעות: גילה שניידר וליאור סורני טל' 03-439474

בשער

קפטן מכבי ת"א, דורון ג'מצ'י, מטביע לסל א־לה־ג'ורדן. אך למה הוא עוצם את עיניו בסוף השבוע ויודע "עם מי ומתי יש לו עסק", בבית הגמר (צילם: עדי אבישי)

מה בגיליון

מאמן יעקב אדלר. "בתחילת העונה היו ידידים שיעצו לי לא ללכת להפועל ת"א"

הסבלנות משתלמת

זה בעצם ה"מוטו" של יעקב אדלר, כיום מאמן הפועל ת"א, כדורסל ■ עוסק באימון מבלי שיהיה תלוי בו מבחינה כלכלית ■ מתי רכש, לדבריו, את הניסיון הרב ביותר? ■ "תרגיל המנהיגות" עם ארל שיצר מערכת יחסים מיוחדת במינה ■ איך הוזכר כמועמד לשמש עוזר־מאמן במכבי ת"א – ומדוע לא קיבל את התפקיד ■ נכון להיום: הקבוצות רצות אחריו ■ מהי פילוסופיית העבודה שלו

בסיום הדרבי – דווקא העניק קרדיט

ביום שני נערך הדרבי הראשון של העונה והוא נסתיים בהפסדה של הפועל ת"א (85–97), הפסד שני העונה ליעקב אדלר. לא תבוסה, רק הפסד. הראשון היה למכבי ר"ג, במחזור השני. אבל מכבי ת"א הזיעה עד שראתה את הניצחון. יחד עם זאת הפועל יכולה היתה לצאת מהדרבי הזה עם קצת יותר כבוד מהמסר בהפרש של 12 נקודות.

מעקב אחר אדלר במהלך המשחק לא הראה שהוא מוותר, כאף שלב. כשצריך היה, הימר על תומר חנוך, כדי לתת מנוחה לדניס וויליאמס, שפשוט לא פגע. אח"כ שלח לקרב את הנשק השני שלו, שמעון אמסלם, שאכן איזן מעט את התוצאה. אפילו הקריב את האיזורית המסורתית של הקבוצה, כדי להמר על כל הקופה – "כדי להכניס את השחקנים יותר למשחק, כי באיזורית הם חושבים שהם נחים", הסביר.

על כל החטאה רקע ברגליו, על כל סל של מכבי, הסתובב לכיוון הספסל, כאילו חיפש שם את הישועה. לרגע לא הרים את הקול, גם לא על וויליאמס, שתפס את היום הגרוע ביותר שלו מאז שנחת בארץ והמריא באוסישקין.

בסיום נתן קרדיט לשחקנים: "הם עזרו האחד לחברו. במחצית השניה נתנו הגנה טובה, והקרדיט בהורדת ההפרש מגיע לכולם".

יעקב אדלר (משמאל) וצבי שרף. כמעט־שיתוף פעולה במכבי ת"א, שלא יצא לפועל

קובי שם טוב

יעקב אדלר קם כל בוקר בשבע, יחד עם שלושת ילדיו היוצאים לבית הספר, חוצה איתם את הגניש ואחר־כך יורד לחוף הים לפתוח את היום. ריצה קלה, טבילה במים ובערך בעשר הוא עירני מספיק כדי לעבור על העתונים היומיים. בצהריים הוא באימון המוקדם של הפועל ת"א, בערב, שוב איתו – ואת היום הוא סוגר בבית, עם המשפחה. משתדל להיות הרבה עם המשפחה. כמה שיותר.

הכדורסל לא כבש את ביתו. גם החברים לא בדיוק שייכים לענף. עכשיו, בגיל 38, מקדיש אדלר לכדורסל בדיוק כמה שרצה ותיכנן.

אדלר: "המשפחה קודמת לכל. יש לי ארבעה ילדים: דוד בן 14 (אגב, שחקן כדורסל טוב במכבי ת"א), מיכל, 12, אריק, 7 ועכשיו נולד אלון. חוץ מזה, ישנה גם אתי, אשתי – אשת חיל אמיתית. אני יכול בשקט להגיד שהבית אצלנו עומד על האשה".

בלי תלות כלכלית

בעבר, לא ראה את הכדורסל כמרכז חייו. שאף קודם כל לבסס עצמו כלכלית, שלא באמצעות האימון. לא להיות תלוי במנהל זה או אחר, בניצחון במשחק מכריע, או בסל של השניה האחרונה. הקדיש הרבה מזמנו לעסקים – בעיקר שירותי נופש ומפעלי קיץ. במקביל, אימן בליגה הארצית.

עכשיו, מסתבר, הסבלנות משתלמת בסופו של דבר.

אדלר: "היום אני במצב טוב, שמאפשר לי לאמן מבלי להיות תלוי כלכלית בכדורסל. גם העובדה שאימנתי תקופה ארוכה בארצית נתנה לי ניסיון ושיפשוף. אימנתי קבוצות שדורגו בדרך כלל בחלק העליון בטבלה. המשחקים היו צמודים וקשים. זה היה עבורי הקורס הטוב ביותר לניהול משחקים. אז השתלשתי".

לניסיון שצבר בארצית, התווספה גם עונה אחת כעוזרם של דווירסקו ויעקובסון בהפועל ת"א. זו היתה עונתו האחרונה של בארי לייבוביץ' בקבוצה: "זה היה בית־הספר שלי. בעונה הזו למדתי הכי הרבה".

שתי עונות אחר־כך, ניתנה לו הזדמנות להראות מה הוא יודע בלאומית – שוב בהפועל ת"א. הספינה הזו, שעולה על כל גל וטובעת בזו שאחריו, כללה אז את הסגל הבא: ארל וויליאמס, ג'ק צימרמן, מייק לארגי, לאבן מרסר, עופר יעקובי ועמוס פרישמן הנצחי. אדלר הגיע במחצית העונה, לאחר פיטורי פיני גרשון.

המצב החברתי בקבוצה היה בכי־רע. היו קאליציות, אופוזיציות, שחקני ספסל ממורמרים וכסף שלא היה בכלל. לקלחת הזאת נחת אדלר – ובפתיחה זכה לתאקל רציני, כבר באימון הבכורה, עם ארל וויליאמס כמובן. אדלר סגר את ה"סיפור" עם 800 דולר קנס. תרגיל המנהיגות הצליח – ומאז ועד היום ארל ואדלר הם שמות שהולכים יחד בכדורסל הישראלי.

אדלר: "מדובר במערכת שהיתה מבוססת על כבוד והערכה הדדיים. אנשים רבים חושבים שפשוט ויתרתי לו – וזה לא נכון. ויתור או חולשה אצל ארל, הם מונחים שהוא מגיב עליהם בזילזול. לחנך אותו בגיל זה – אי אפשר ולכן ניסיתי להתרכז בעיקר בתחום המקצועי, בכדורסל נטו – שלגביו אין ויכוח, שארל הוא אחד ה'סנטרים' הטובים ביבשת. הדגשתי לפניו שזה מה שאני רוצה ממנו – וכל השאר לא בדיוק מעניין אותי. זה עבר".

ארל התבטא פעמים רבות שאדלר הוא בעצם כמו אביו ושהוא משחק למענו. גם נהג להיוועץ באדלר בעניינים אישיים לחלוטין. אדלר נענה לו ברצון.

סופו של דבר: אדלר הקים את הפועל ת"א מהקרשים. הפועל גליל עליון סולקה מהדרך בפליי־אוף ואפילו נגד מכבי ת"א זה נגמר רק לאחר שלושה משחקים. ההצלחה היתה מעל ומעבר. וכמו תמיד בכדורסל הישראלי, הפניה מהמועדון שמעבר לכביש, לא איחרה לבוא.

אדלר הוצע למכבי ת"א כמועמד לתפקיד עוזר מאמן. המועמד האחר היה יאיר שרון. ההחלטה נפלה על שרון. "צביקה שרף העדיף את יאיר", מגלה אדלר – ומסר להוסיף.

נאמן למוטו שלו – עסקים לפני כדורסל – נסע לארה"ב, מבלי לסדר לעצמו קבוצה לעונה הבאה, למרות שניצב אז בעמדת זינוק מצויינת כדי להשתלב בצמרת הכדורסל. "שום דבר לא בער לי", הסביר. "אם אני מאמן טוב, אגיע לתפקידים מרכזיים עם הזמן. זה יוכח בתוצאות ובהישגים. אם אני לא טוב, אז זה בלוף שגם הוא יתגלה בסופו של דבר. ריצה אחר מישרות, לא תעשה אותי לטוב יותר".

בין רע לגרוע...

בינתיים הקבוצות היו אלו שרצו אחריו. הבאה בתור היתה אליצור רמלה. באמצע מאבקי הליגה הארצית, כשהמטרה שם היא עליה ללאומית, פיטרה רמלה את סם יעקובסון ואדלר התייצב כמחליף. הפגישה המחודשת עם ארל וויליאמס, כ"סנטר" כל יכול בארצית, הביאה את אדלר בסיום אותה עונה ללאומית. גם העונה הבאה, ברמלה – העונה הראשונה המלאה שלו בלאומית – נסתיימה מעל ומעבר לציפיות. רמלה נשארה בליגה, כשהיא מנצחת בביתה "אריות" כמו הפועל ת"א, הפועל חולון ואליצור נתניה.

אדלר רצה להמשיך שם, אלא שהיו לו תנאים שכללו כמה שמות שיהוו שלד לקבוצה. ברמלה לא עמדו בתנאים ושוב ארז אדלר את החפצים לתחנה הבאה: הפועל ת"א מודל 88'.

אדלר: "אז זה נראה כמו בחירה בין רע לגרוע. רמלה – או הפועל ת"א. ההכרעה נפלה לאחר שיחה שקיימתי עם רכז הליגה באיגוד הכדורסל, נפתלי גושן. הוא האיר לי כמה זוויות בעניין שלא הייתי ער להן. ברור לי שלא קיבלתי את הקבוצה עקב ידידות אישית עם אברהם פלדה. כשהפועל ת"א עומדת על הפרק, לפלדה אין ידידים. רק טובת הפועל מול עיניו".

– נראה, לעיתים, שמערכת הציפיות ממך היתה מוקטנת ולך נשאר רק מה להרוויח.

"בהחלט לא. בסיטואציות בהן לקחתי קבוצות אפשר היה רק להפסיד. הפועל ת"א של 1985 היתה סיכון לכל מאמן, חברים אמרו לי להתרחק. יכולתי להתרסק עם הקבוצה הזו וליפול לגמרי. הלכתי אז לקראת כישלון, בדיוק כמו שנראתה התמונה בהפועל ת"א לקראת פתיחת העונה בה אנחנו נמצאים עתה. אגב, גם העונה היו לי חברים שיעצו לי להתרחק מהקבוצה.

"לגבי זו שאלה של אמונה ביכולת האישית שלי. אני לא עובד על פי ציפיות של אחרים, זה רק יכול להוליך לצרות".

תלמיד עם אופי

– מהי פילוסופיית האימון שלך?

"האימון על פי תפיסתי הוא דבר מורכב שגולת הכותרת שלו מתחלקת לשניים: א. למצות מהשחקן את יכולתו האישית בצורה מכסימאלית. בליגה הלאומית שלנו זהו העיקר. ב. להתאים את המשחק הקבוצתי ליכולתם של השחקנים, וליצור תלמיד בעל אופי".

– אתה רואה עצמך כלוקח חלק שווה בהצלחת עם כוכבי הקבוצה?

"אף פעם לא. מקומי על הקו, מחוץ למגרש. ברור לי, שתפקידו של המאמן הוא לשרת את הקבוצה ולא להיפך. משקלו הסגולי של המאמן יקבע על פי מידת הצלחתו בהגשמת המטרות שהציב לעצמו".

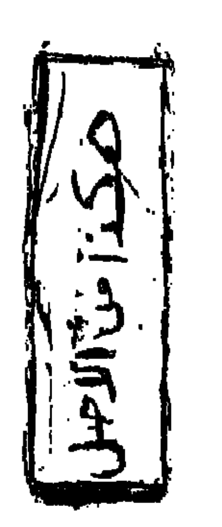
"רק בזכות הזרים, מקבלים הישראלים חוזים נאים"

● **אדלר על נבחרת ישראל:** "אנחנו בדרג ב' האירופי ואולי בצדק. אנחנו צריכים להכיר בזה שאין לנו בשלב זה ישראלים, ובפרט לא גבוהים, בקנה מידה אירופי, שיכולים להעלות את הנבחרת לצמרת ביבשת. חשוב להבין שליגה טובה ומעניינת היא תנאי ראשון לכדורסל טוב ולנבחרת טובה".

● **על הזרים בכדורסל:** "הם רק עוזרים לענף. משמשים דוגמה לישראלים, ומקדמים את הכדורסל כולו. הכדורסל הרי בא לשרת בראש ובראשונה את ציבור חובבי הספורט. הקהל בא לראות היום כדורסל טוב ואטרקטיבי, בעיקר כדורסל של מנצחים, ללא קשר לשמות, או לצבע השחקנים. אי אפשר שישראלים יגידו שהזרים גוזלים את מקומם בקבוצות, בו בזמן שרק בזכותם הם מקבלים חוזים של אלפי דולרים".

● **יחסו לעיתונות:** "מעולם לא הייתי בקשרים עם עיתונאים. לא עשיתי לעצמי יחסי ציבור ולא חיפשתי לרדוף אחר הכותרות. יש כאלה שנוהגים כך, בצורה חיובית לחלוטין, ואני משוכנע שזה עוזר להם. אולי גם לי זה יכול היה לעזור, אבל אני לא מצטער על הדרך בה אני הולך".

● **אמונות טפלות:** "אין. אני מאמין קודם כל בשם, אח"כ אני מאמין בעבודה קשה וביכולת אישית ורק בסוף הסולם מצויים יחסי הציבור. במגרש מכבי הישן רשמתי בכתב ידי על הקיר: 'הצלחה קודמת לעבודה רק במילון'. זה כתוב שם עד היום".

מימין: שמלוק, פיקו ופלדה, שמעון מורחי. כולם עם הפנים לשופטים. צילומים: ערי צבישי

בחזרה לימים הטובים

עם שתי נקודות פור בטבלת הליגה – יכול צביקה שרף להמשיך ולהשמיע את התקליט הידוע: "כולם אומרים לנו שהליגה נגמרה".

לא היינו זקוקים ל"דרבי" שיוכיח לנו שהליגה אמנם נגמרה (עד לשלב ה"גמר־סל", לפחות), אך שמחנו להיווכח ש"דרבי" זה בכל זאת משהו, בכל זאת מוסד, אפילו בימים טרופים אלה, ושאנו חוזרים לאותם ימים טובים.

מה נשתנה למן העונה שעברה ועד לערבו של יום ראשון השבוע, ה־13 בחודש, מספר שכל־כך הרבה אמריקנים לא מאמינים בו ?

לינטון טאונס, האווי לאסוף ועמוס פרישמן בהפועל, מול חן, דורון, בארלו, מגי, סימס, דניאל במכבי. החידושים: לאבן מרסר עושה הפעם את העבודה השחורה בשביל מכבי; ג'יימס טרי עובד בשירות הפועל וכמוהו גם הרכש החדש, הצעיר, המבטיח, ויליאמס.

האמת היא שבאתי לראות איך משפיע דניס ויליאמס על "דרבי", איזה צבע הוא יכול להוסיף לכבת צופים, איזו תוספת־כח הוא להפועל.

כדי לא להיות מופתע – עשיתי כמה שיעורי בית. ראיתי אותו במשחק ליגה ובשבוע שחלף גם במשחק גביע קוראץ' מול הקבוצה הצ'כית מבראטיסלאבה. משהו במשחק עם הצ'כים לא מצא חן בעיני. דניס נכנס ללחץ, החטיא שוב ושוב, מה שהלחיץ אותו עוד יותר. לא מתאים למבנה גופו החתולי ולידיו הארוכות והמתנופפות לכל עבר.

במשחק עם מכבי חשבתי לראות דניס אחר, Denis The Menace, מסידרת הקומיק'ס המפורסמת, אך שום דבר מטיל אימה לא קרה. אותן ההחטאות, אותו משחק מפוזר ולא אחראי, אותו נסיון לכפות סל על הסל.

אלא שלמאמן הפועל, יעקב אדלר, אין ברירה. אין לו דניסים על הספסל, כמו-שאין לו לאסופים או לינטונים. יש לו את שמעון אמסלם וזה לא תמיד מספיק מול מגי.

המקהלה העליזה של מכבי, זו משער 11, לא תמיד סימפטית, לא תמיד הוגנת, בוודאי לא מתורבתת, שתקה הפעם ולא קידמה את פניו של האווי לאסוף ב"בוגד". היתה להם סיבה טובה: לאבן מרסר, העריק האחרון של הפועל למחנה הצהוב־כחול. לרגעים נדמה היה שלאבן מאבד לא רק גובה אלא אף שליטה. הוא לא הסתדר כל כך מול קבוצתו בעבר, אבל כשמכבי נזקקה לו – הוא נתן את הנקודות, החסימות והריבאונדים שלו בזמן. גם הוא ראה שיש הבדל בין לסחוב את הפועל על הגב לבין השילוב בקבוצה שיש בה גם מגי, גם דורון, גם בארלו ואחרים.

א־פרופו דניאל. מוטי קלע את הסל האחרון במחצית הראשונה. אלמלא כן – היינו עדים לרשימה יוצאת דופן של קלעי הנקודות. שלושה במכבי (מגי, ג'מצ'י ומרסר) מול שלושה בהפועל (טאונס, טרי וויליאמס) קלעו את כל הנקודות. לא בארלו, לא ליפין, לא פרישמן ולא לאסוף. כל אלה סיימו את המחצית הראשונה באפס נקודות !

בעצם, מי צריך לקלוע כאשר יש לך מצד אחד את טאונס וטרי ומנגד את מגי ואת דורון ?

ספסלי הקבוצות – לא פחות סיפור. למעשה שם זה מתחיל. אברהם פלדה לפני המשחק: "זה המשחק הכי קל שלי בעונה". בסדר, היינו כבר בסרט הזה. אני קורא לו תסריט אפשרי לפיו תצמק הפועל לשלוש נקודות (ובאמת שככה זה היה !!!) ואז הוא יצא מעורו ומכליו. פלדה בשלו: "לא".

אבל כשהפועל צימקה לשלוש – קפץ הספסל שלה לכל שריקה ובשלב זה, זה לא "המשחק הכי קל".

גם פיקו רוזביץ' בין החוזרים אל הספסל. בשלהי העונה האחרונה, בשלב הגמר־סל, אמר לי: "הפועל עושה טעות כשהיא מארחת את מכבי כאן באוסישקין. הפועל אולי תנצח, אבל המשחק השלישי והאחרון יהיה של מכבי, הם גם יזכו בכל הקופה וגם בתואר".

וכך, תאמינו לפיקו, היה. מעניין מה תהיה הטאקטיקה שלו העונה, אחרי המשחק הראשון הזה שבו שוב זכתה מכבי בקופה ובנצחון.

מכבי – כהרגלם. מזרחי קופץ, רוקע, לעולם אינו רגוע; שמלוק – שוב אינו חושש לליבו, חוזר ל"דרבי"; אבידן וכל השאר, כולל הצוות הרפואי. הרופא של מכבי הוא ד"ר טדי פינקלשטיין; של הפועל – ד"ר ג'קי סרוב. ההבדל בין השניים ברור: צבע הספסל עליו הם יושבים. המשותף: שניהם רופאים ב"איכילוב".

★ לא כתבתי על השופטים. בקושי זוכר אותם. סימן שהיו טובים.

לילה ראשון בלי מיקי

כשבאתי הביתה מה"דרבי" שמעתי על המזכירה הודעה מוקלטת של עמי פזטל מ"קול ישראל". עמי ביקש לשתף אותי בתכנית הרדיו של יום א' בנושא "דרבי ראשון בלי מיקי". לא הייתי בבית. פיספסתי.

בידאליהו לא ידעתי כמובן על פנייתו של עמי ידידי והאמת שהירהרתי הרבה במיקי. שאלתי את עצמי אם זה יהיה "דרבי" ככל האחרים, או שמא יחסר לי המספר 9. בראשית השבוע שעבר ראיתי אותו בראשון־לציון, משחק מול מכבי. שיחק כנער וקיבל ממני בסוף המשחק הזמנה לאימון נבחרת הנוער.

ב"דרבי" הצטרף, משום מה, באיחור לשולחן של "קול ישראל". אפילו העירו לו על כך והוסיפו כי לא זכור להם מתי, ואם בכלל, איחר מיקי ל"דרבי". הוא התיישב לצידו של רוני דניאל, ושמעתי אותו באזנייה.

מיקי היה קצת נבוך כאשר נשאל אם זו מכבי שעליה חלם ואותה רצה לראות אחרי פרישתו, ענה משהו לא ברור.

גם בשבילי היה זה "דרבי" לא ברור, בלי מיקי ומוטי זה לא אותו דבר.

"השנה כבר לא נהיה פראיירים"

אלי קמיר

– רוני, מה יהיה?

– מה יהיה...? יותר גרוע כבר לא יכול להיות.

– הקבוצה שלך הספיקה לפגוע ואתה עוד לא התחלת.

– אני רק חלק מהקבוצה. כשכל הקבוצה לא טובה, טבעי שגם אני לא אהיה בשיא הכושר.

– טוב, בוא נעזוב אותך לשלב מאוחר יותר. מעניין אותי מה קורה לכם.

רוני לוי (משמאל, מתחבק עם שלום תקוה): "מה מפריד כיום בינינו לקבוצה גדולה? – אולי שלום תקווה..."

רוני לוי (מכבי נתניה) מודה ש"גרוע מזה כבר לא יכול להיות" – אבל מקווה ש"אם מכבי תברח ל'פור' של 9 נקודות, כמו אשתקד, היא לא תשמוט עוד את היתרון... רק תנו להגיע למצב הזה" ■ "מפריע לי שהפסדנו לקבוצה שבאה לעשות בונקר (חיפה)" ■ "הכל עניין של הימור" ■ בשבת נתניה נגד הפועל פ"ת. לוי: "חייבים לשמור על ניר לוין מצויין"

– תראה, כל קבוצה שבאה לשחק נגדנו, נותנת את החיים. עושים הכל כדי לנצח, כי אנחנו מהווים אתגר. כדורגל זה משחק קשה ומי שלא נותן את כל מה שיש לו, לא יכול לנצח.

– אולי אתם פשוט לא טובים.

– אנחנו בצמרת כבר שנתיים. קבוצה שלאורך תקופה כזו מדורגת גבוה, לא יכולה להיות סתם קבוצה. לדעתי, אנחנו קבוצת צמרת לכל דבר.

– כרגע, לפחות, לא רואים את זה.

– אני לא חושב שהמצב כל־כך גרוע. אחרי נפילה, חייבת לבוא עליה.

– אתה לא סבור שמשחקים יותר מדי שחקנים בעלי אופי התקפי?

– תראה, אני לא חושב שבכל משחק צריך לשחק התקפי. לדעתי, המאמן צריך להתאים את ההרכב בכל שבת, בהתאם ליריב. תראה את מכבי־חיפה. הם באו לעשות בונקר אבל תפסו אותנו עם המכנסיים למטה. בחיפה יש שחקנים טובים, אבל הם לא יותר טובים מאלו של נתניה. לי אישית מפריע שמאמן כמו שייע, שרוצה לתת צבע לליגה, מפסיד לקבוצה שבאה לעשות בונקר. אפשר לשחק יפה ולהצליח. לדוגמא, בית"ר ת"א.

– אתה גם היית משחק עם אותם שחקנים ששייע הרכיב בשבת?

– ההרכב ששייע התחיל איתו, היה טוב מאד. בהמשך, עציוני נפצע ולא היתה ברירה. הבעיה, כשאתה מצליח בהימור, כולם שמחים. כשמפסידים – לכולם יש ביקורת.

– אז מה הבעיה בנתניה. אולי אין לכם אופי?

– זה, בטוח שלא נכון. יש הבדל גדול בין השנה לשנה שעברה. הרבה שחקנים התבגרו. גם הקבוצות התחזקו.

– אתה אומר התבגרו. מי, תגיד לי מי?

– קח את רונן גבאי. היום הוא מבוגר יותר במשחק שלו. מרגישים את זה. שחקן כמו גבי פקר משחק כבר שנה שניה בבוגרים. חוץ מזה, שמעון מנחם, בלרב, אני, נעשינו ותיקים. היום, אם נצטרך לשחק מול 20 אלף צופים, ניתרגש פחות מבעבר. זה חשוב. אתה זוכר שהובלנו בשנה שעברה את הליגה ב־9 נקודות פור? העונה כבר לא נהיה פראיירים לשמוט הפרש שכזה. רק תן לי שכבר נגיע למצב כזה.

– מה מפריד בינכם לבין קבוצה גדולה באמת?

– לא יודע. אולי שלום תקווה...?

– אתה שואל אותי?

– אני לא יודע מה לענות לך. אי אפשר לבנות קבוצה גדולה בתשעה מחזורים. אני בטוח שאם ננצח ארבעה משחקים ברציפות, כולם יגידו שאנחנו גדולים. בסך הכל, רואים שאנחנו קבוצה גדולה, רצינית, עם הפנים לצמרת.

– טוב לכם בנתניה?

– טוב מאד. נתניה זו עיר של כדורגל. אחד הדברים שמאחדים אותנו זה האהבה למשחק. כבר מיום שני אנחנו בתוך המשחק של שבת.

– ובשבת, מחרתיים, ממתינה לכם עם פצעים פתוחים, הפועל פ"ת.

– פתח־תקוה היא קבוצה מצויינת. אחרי הפסד – ואנחנו בלי יגאל מנחם ודני עציוני. יהיה קשה יש לנו. תהיה בעיה עם המשחק הדפנסיבי. אני מקוה שפודי חלפון יהיה בסדר.

– מה אתה יודע על פ"ת?

– כבר שנתיים־שלוש שפ"ת משחקת כדורגל חיובי. זו קבוצה שבניגוד לאחרות, באה לנצח בכל משחק ולא משנה מי היריב. יש לה את ניר לוין שחייבים לשמור עליו מצויין.

– נו, אז מה תעשו נגדם?

– תראה, גם אנחנו באים אחרי הפסד.

– באים לנצח?

– כל ההצהרות וההבטחות באמת לא שוות. אתה מתכונן לעשות דברים מסויימים ובמגרש הכל משתנה. אתה יכול לפתוח את המשחק מצויין, לתת משחק גדול ובסוף להפסיד. אני מקוה שיהיה בסדר.

– איך אתה מרגיש באופן אישי?

– יכול להיות יותר טוב.

– בוא ננסה להבין אותך יותר טוב....

– אני מרגיש שאני לא נותן עדיין את מה שמצפים ממני.

– אולי מצפים ממך יותר מדי?

– לא. מצפים בדיוק מה שאני מסוגל להגיע.

– ולמה אתה מסוגל?

– בכדורגל מתקדמים שלב אחר שלב. אי אפשר לקפוץ בבת אחת. אם אתקדם נכון, אוכל פעם להיות שחקן גדול.

– הקהל לא אוהב אותך בנתניה...

– יכול להיות.

– למה?

– הוא כנראה אוהב שחקנים יותר זריזים, קטנים ומהירים.

– אל תגיד שזה לא פוגע בך שמקללים אותך.

– בכלל לא. אני יודע שאם אהיה טוב, הם יהיו איתי.

– חשבת פעם לעזוב את נתניה?

– פעמים חשבתי, אבל זה לא היה בגלל שלא היה לי טוב. להיפך. חבל לעזוב אגודה כמו מכבי נתניה. פשוט האמנתי שבמקום אחר, אבוא יותר לידי ביטוי. היום אני בנתניה ומה שחשוב לי זה רק להצליח בה.

ילמד הנהלת חשבונות

השבוע, חגג רוני לוי את יום הולדתו ה־22. גר בנתניה. תמיר בעיר הזו. כדורגל החל לשחק בגיל 8. עלה לבוגרים בתקופתו של המאמן צבי רוזן.

"את הצעדים הראשונים שלי לכיוון ההצלחה, עשיתי עם זאביק זלצר. אני חייב הרבה מאד למאמן הזה. עוד שחקנים בנתניה חייבים לו".

בקרוב יתחיל ללמוד הנהלת חשבונות: "יכול להיות נחמד לעשות עוד משהו, חוץ מהכדורגל".

הוא עדיין רווק וחבר של סימה.

שנת התותחנים

את הכדורגל המשובח ביותר באנגליה אפשר לראות כיום רק במשחקי ארסנל ■ המומחים מתחרים ביניהם בהענקת השבחים לקבוצה הנחשבת כרגע ל"יורשת של ליברפול הגדולה" ■ הלונדונים מסוגלים לפורר כל יריב, לרסיסים ■ מאז דצמבר – היא בעיצומו של מהפך אדיר ■ כוכביה מסתערים כזאבים מורעבים ■ מה הסיבות לכך? ■ מי עומד מאחורי ההצלחות? ■ מי נותן את הטון בקבוצה בעלת העבר המפואר. השואפת לחקותו, עתה? ■ מתי יהיה המבחן הגדול?

מי שרוצה לראות היום כדורגל משובח, יודע כי בשלב זה, יש רק כתובת אחת: ארסנל. הקבוצה שמצפון ללונדון הפכה בשבועות האחרונים ללהיט החם ביותר של הכדורגל האנגלי, ובצדק.

פרשני הכדורגל מתחרים ביניהם בהעתרת שבחים לתצוגות המרשימות של התותחנים, אולם מאוחדים בהערכה, שארסנל היא יורשת ראויה לליברפול – אם זו אכן תמשיך לגמגם, בקרב ההגנה על כתר האליפות שלה.

לפני שבועיים, ראיתי על מסך הטלוויזיה, 30 דקות מקרב הענקים שהיה ב"אנפילד", בין ליברפול לארסנל, במסגרת "גביע (הליגה) ליטלווד".

היה קשה להאמין. אמנם ליברפול העונה איננה במיטבה, אבל לבוא למבצרה מטיל האימה ולעשות לה שם מה שעשתה ארסנל, לכך יש צורך בהרבה כשרון וחוצפה, וזה מה שיש היום לארסנל בשפע.

המשחק הסתיים אמנם בתיקו 1–1 (אני מקווה שמחלקת הספורט של הטלוויזיה הישראלית, זיכתה אתכם בשני השערים הנפלאים של ג'ון בארנס ודייוויד רוקאסל), אך די אם אציין, כי גיבור המשחק היה שוער המילואים הליברפולי, מייק הופר, כדי שתבינו, למי בהתמודדות נגרמו דפיקות לב מואצות יותר.

אגב, מן הראיון עם הופר, בתום המשחק התברר, כי הוא עצמו אינו מבין איך מנע שלושה שערים בטוחים, מרגלי האורחים המדהימים.

נפילת מתח

מי שחשב כי ההצגה ב"אנפילד" היתה אירוע חד־פעמי, הרי בא משחק הליגה ביום ראשון שעבר (הועבר בשידור חי בטלוויזיה האנגלית) נגד נוטינגהאם פורסט, והוכיח כי ארסנל לוקחת את העניינים ברצינות.

אחרי פיגור בשער (הבקעה של קלאף ג'וניור) ואפילו החמצת בעיטת 11 מ' (בריאן מארווד), נכנסו התותחנים להילוך גבוה ופוררו לרסיסים את הקבוצה הצעירה והמוכשרת של נוטינגהאם.

אין היום הרבה קבוצות באנגליה, המסוגלות לחולל מהפך כזה, שיניב גם ארבעה (!) שערים רצופים, ועוד ב"סיטי גראונד".

אחרי שני משחקי שיא כאלה, טבעית היתה נפילת מתח, במשחק הגומלין עם ליברפול, שהיה כשבוע שעבר ב"הייבורי". היה הרבה אקשן בהתמודדות ענקים זו, אך כשאין שערים, גם בתום 120 דקות, יוצא הקהל מאוכזב, ואיזה קהל זה היה! 54 אלף צופים – קהל שיא העונה בבריטניה, כשקרוב ל־10 אלפים נותרו בחוץ. תגיגה לגזבר של התותחנים, אכזבה לאוהדי ארסנל, שהיו בטוחים כי קבוצתם תמשיך בתנופה הגדולה, שבה היא שרויה כעת.

ראיתי את ארסנל בפעולה, בדצמבר האחרון, ועלי לציין, כי המהפך שחל העונה בקבוצה הזו, הוא עצום.

מקבוצה שהפגינה כדורגל אנגלי שאבלוני וחסר תיחכום, היא הפכה לצוות מבריק, שתענוג לחזות במבצעיו, גם אם למרבה המוזרות, את ההצגות הגדולות שלה, העונה, נותנת ארסנל דווקא במשחקי החוץ שלה (מתוך 23 הנקודות שיש לה, צברה בביתה רק 7...).

שחקן אחד כרכש

כאשר נשמעת שריקת הפתיחה, רומים חניכיו של ג'ורג' גרהאם, ללהקת זאבים מורעבים, המסתערים על לול תרנגולות. הרעב לכדור של הקבוצה הרעננה הזו; הזהי אותה לכדורגל תוקפני, נטול סייגים, והתוצאות ניכרות היטב בשטח.

המעניין הוא, שהשינוי הקיצוני שחל בארסנל, לעומת העונה הקודמת, לא נגרם בעקבות רכש מאסיווי. בהשוואה לטרי וונאבלס, הטוטנהאמי, שזרק יותר מ־5 מיליון ליש"ט, ותקוע בתחתית בסכנת ירידה, קנה העונה ג'ורג' גרהאם רק שחקן אחד (!) – הבלם סטיב בולד, בסכום צנוע של 390 אלף ליש"ט.

מספר סיבות חברו יחדיו, כדי לחולל את המיפנה, אך אילו נתבקשתי לדרגן בסולם העדיפויות, הייתי מצביע על ה"לב השחור" של ארסנל, כסיבה הדומיננטית.

אין חולקין על כך, שלארסנל יש היום, בקומפלט, את חולית הקישור הטובה ביותר בליגה. אפילו כובי רובסון, מאמן בעל שטף מחשבה מאוכן, כמו זה של מומיה מצרית מן ה"בריטיש מיוזיאום", כבר תפס את זה. דייוויד רוקאסל, מייקל תומאס ופול דייוויס, הם שלושה קשרים ש ח ו ר י ם, ופירוש הדבר הוא, שמדובר בכדורגלנים בעלי מיומנות טכנית גבוה בהרבה מזו המאפיינת שחקן אנגלי ממוצע.

זה המצב. בארה"ב, השחורים רצים מהר יותר מאשר הלבנים, ואילו באנגליה הם יותר טכניים מהם, בכדורגל.

אילו התייחס האמור רק לנכסים טכניים, לא היו השלושה הופכים לנותני הטון בקבוצה. אלא שלצד הטכניקה האישית הגבוהה, יש לקשרים הללו גם את הצדדים החיוביים של הכדורגל האנגלי משחק אגרסיווי ויידות גבוהה.

קבוצה טכנית

המתכון הזה, כאשר רוקאסל משחק בעצם כקיצוני ימני ומייקל תומאס הוא "פותר הבעיות" בכל רחבי המגרש (דייוויס בעונש הרחקה מ־9 משחקים), מעניק לארסנל אופי של קבוצה טכנית גמישה, המסוגלת לפתח משחק צירופים מהיר.

לפעמים היא מצליחה לבצע את המתפרצת בדיוק כפי שכתוב בספר, בפרק המתייחס לפירוק הגנות, ואז אין פלא שהקהל יוצא מכליו, מרוב הנאה.

עובדה, שום קבוצה לא כבשה העונה בליגה כל כך הרבה שערים, כמו ארסנל: 27 ב־12 משחקים!

שתי הסיבות הבאות, המסבירות את הצלחתה של ארסנל, מצויות במערך ההתקפה שלה.

לסיבה הראשונה, קוראים בריאן מארווד, ולשניה – אלן סמית.

בכתבה לקראת פתיחת משחקי הליגה באנגליה, ציינתי, כי ראוי לשים לב למארווד. לא טעיתי, אם כי גם לא שיערתי שתרומתו להצלחת התותחנים תהיה כה מכרעת.

די אם נזכיר, כי מארווד הוא כיום המועמד המועדף להחליף את ג'ון בארנס, בכנף השמאלית של התקפת נבחרת אנגליה, כדי שנבין שלפנינו אגדת סינדרלה במגרשי הכדורגל.

שחקן מבוזבז

אכן, סיפורו של מארווד הוא באמת בלתי שיגרתי. סיפור של שחקן מבוזבז, שהתגלה רק בגיל 28, והוא איננו יודע אם לשמוח על שסוף סוף התגלה כשרונו, או להתעצב על השנים הרבות שירדו לטמיון.

ארסנל רכשה את מארווד במארס 1988, משפילד ונסדיי, תמורת 600 אלף ליש"ט. לשפילד הגיע מארווד מהאל סיטי, ב־'84. בשתי הקבוצות היה בצל, ושום מגלה כשרונות לא צד אותו.

גם בארסנל, לא הורגשה נוכחותו, שכן עד העונה הופיע רק ארבע פעמים, חלקן כמחליף.

ההזדמנות הגדולה של מארווד ניתנה לו בטורניר הבינלאומי שהיה ב"וומבלי" ערב פתיחת העונה. מארווד לא איכזב וממש פרח. הוא היה האיש שהרס את טוטנהאם, בתבוסתה 0–5.

גרהאם ידע מיד כי יש לו קיצוני שמאלי קלאסי. כזה שרוהר על הקו וממרכז כדורי הגשה נפלאים. קיצוני שיוכל להוסיף המון מחץ להתקפת קבוצתו. ואכן, מארווד מספק את הסחורה, והוא גם שחקן של 90 דקות.

ספק אם גם גרהאם עצמו שיער, אילו שותפות פוריה וקטלנית תתפתח בין מארווד, הטכני והמרוייק, לבין החלוץ המרכזי אלן סמית.

סמית, שנרכש מלסטר סיטי לפני שלוש עונות (שם שיחק לצידו של...גארי לינקר), הוא כדורגלן שאינך יכול שלא להתפעל ממנו.

אינני מדבר על כושר ההבקעה הגבוה שלו (עד עתה 13 שערים. כבש בכל משחקי הליגה, פרט לאחד), אלא על אישיותו, כפי שהיא משתקפת על המגרש.

חלוצים מרכזיים, האמורים לספק את מירב השערים, הם בדרך כלל טיפוסים אנוכיים. הם יבחרו למסור את הכדור לעמית, רק כאשר לא תהיה להם ברירה.

אלן סמית משתף פעולה בצורה מופתית. זהו חלוץ המנצל את משחק הראש המצויין שלו, כדי לתפקד גם כפיבוט, המנחית כדורים נוחים לחבריו. אפילו במצבי הבקעה נוחים, הוא מרבה למסור לחבריו, אם נראה לו כי ה ם ממוקמים בעמדות טובות יותר.

המניות ירידות

כמלך השערים הזמני של הליגה, טבעי שבכל משחק תופקד עליו שמירה קשוחה־פלוס. ראיתי העונה את ארסנל בשבעה משחקי ליגה וגביע, מעולם לא ראיתי אותו מגיב על תיקול לא הוגן של יריב גס, או רץ לקטר אצל השופט, כפי שרימה־באלרינות במעמדו, נוהגות לעשות. אם יש שחקן עליו אפשר לומר בביטחה "נכס לקבוצתו" הו אלן סמית.

במשחקים הראשונים, סבלה ארסנל מהגנה ווירה. לא רק משום שהיא משחקת כדורגל פתוח, אלא מכיוון שהמנהל ג'ורג' גרהאם ערך ניתוח רציני במערך האחורי.

מניותיו של הבלם האירי הבינלאומי, דייוויד או לירי ירדו. גרהאם החליט על הימור נועז: או לירי הוותיק נשלח לספסל, ואת מקומו תפס בלם הרכש המסטוק, סטיב בולד. תחילה חולל החילוף אי שקט ותפס כותרות, וגם ארסנל ספגה שערים טיפשיים, כי הבלם השני טוני אדמס התקשה להסתדר עם בולד. אבל היום ברור שצעדו של גרהאם היה מוצדק.

הגנת ארסנל התייצבה. או לירי יושב בשקט על הספסל ובולד אפילו כבש שער בנוטינגהאם. בעונת ליגה שבה לא זהרו עד כה מאורות גדולים, וליברפול הפצועה עדיין לא ייצבה את הרכבה, ההערכה היא שה"קנריות" המופלאות של נוריץ' סיטי יפסיקו, בהדרגה, לזמר, ואז ירעמו תותחי ארסנל.

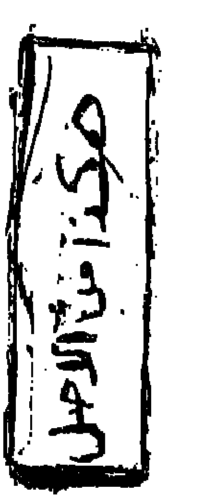
אין ספק שארסנל הצעירה (גיל ממוצע – פחות מ־24), הכובשת לבבות ביפי משחקה התוקפני והתוסס, היא להיט הצוער בראש מצער הסיכויים.

מכיוון שרק רבע עונה מאחורינו, עוד מוקדם לכתור כתרים. המבחן הגדול של ארסנל יהיה בחורף הממשמש ובא. אז, עם ריבוי הפציעות, היא תיבחן, כמה שלדעתי היא נקודת התורפה הרצינית ביותר שלה היעדר ספסל ראוי לשמו. בינתיים אפשר רק ללכת ל"הייבורי" ולראות יופי של כדורגל. עוד כמה משחקים כאלה, אני עוד עלול לחבוש את המצנפת הארומה־לבנה של התותחנים. ■

(למעלה) "התותחנים" חוגגים את זכייתם בגביע הליגה. למעלה, מימין: טוני אדאמס, מרטין הייז ומייקל תומאס. למטה: פול דייוויס, אלן סמית וקוין ריצ'ארדסון

(מימין)ארסנל נגד נוריץ'. זה המירוץ החם כיום בליגה האנגלית. בתצלום: אלן סמית מול בלם נוריץ' (במשחק אשתקד)

(מימין למעלה)
היפהפיות הללו מדגמנות מוצרים לאוהדי הקבוצה: צעיפים, כדורים עם חתימות למזכרת. יש מיגוון רחב להשביע טעמו של כל חובב כדורגל

רכיבה על אופניים, הקטע השלישי בתחרות הטריאתלון

לא קריעת ם סוף

יוסי לבצלטר*

אילת תארח בשבת הבאה (26 בנובמבר) את הטריאתלון הבין־לאומי השני – וארבעה ימים לאחר מכן (30 בו) ייערך בטבריה המרתון הבין־לאומי ה־12, בחסות "מעריב" – שהוא "היחיד בעולם מתחת לפני הים". שני אירועים אלו, הניחו את ישראל על המפה באירועי ספורט, הצוברים בשנים האחרונות פופולאריות גדולה.

אין ספק כי הטריאתלון הוא אירוע מיוחד במינו. בעבר ריתק אליו התעניינות רק בהאוואי, שם נערכת בהתמדה, מאז כ־15 שנה תחרות "איש הברזל". אבל בשנים האחרונות, פורץ הטריאתלון גבולות. לא מכבר נערך מפעל ענק כזה בגרמניה. ה"חגיגה" סביבו היתה אדירה.

מה עושים בתחרות טריאתלון? – מפגינים מיומנות בריצה למרחקים ארוכים (מרתון או פחות מזה), שחיה ורכיבה על אופניים – והכל ביום אחד.

עד שחובבי הספורט גילו את קסמו של הטריאתלון, היו וודאי כאלו שראו בתחרות זו "שגעון" ומי שעוסק בזה "אחד שזקוק לטיפול על ספת הפסיכיאטר". אבל כל הצחוקים נעלמו, עם השנים...

טריאתלון, ביוונית, קרב־שלושה. מנה ראשונה – שחיה; עיקרית – אופנים ול"קינוח" – מרתון. הטריאתלון התיקני מדבר על משחה בים של 4 ק"מ, רכיבת על אופניים ל־180 ק"מ ומרתון של 42 ק"מ. בישראל מתקיים רק "רבע טיראתלון" – המשחה בים הוא ל־1500 מטר, הרכיבה ל־40 ק"מ והריצה ל־10 ק"מ.

אין כמעט הפסקות בין המשחה, לאופניים ולריצה. הכל נעשה תוך התמודדות עם השעון. סיכום הזמנים הכולל – הוא הקובע מי המנצח.

יש הרואים בטריאתלון אירוע של הפגנת גבריות, מאצ'ואיזם – אבל משתתפות בו גם נשים וחלקן מוכיח יכולת לא מבוטלת, כושר גבוה, סבולת, עמידות במאמץ־מורכב ביותר.

המשוגעים לספורט ססגוני ומתפתח זה גם מנסים להבליט את הפיחות שחל במעמד הג'וגינג, ששלט בכיפה בעשור האחרון, כספורט הבריא לכל גיל. הג'וגינג – יותר נכון שגעון הג'וגינג – מגלה סימני ניוון ושיעמום. מספרים יבשים מדברים על כירסום שחל במספרם של רצי המרתון, לעומת מגמת הגדילה של אירועים אולטרה־ספורטיביים כמו הטריאתלון.

מה גורם לספורטאים "נאמנים" או "מכורים" אלה, לבלות שעות רבות באימונים בים וביבשה? – שעמום הריצה? – אולי. הרצון למצוא גיוון? – יתכן. אתגר? – זה כבר נשמע יותר רציני. דומה הדבר למי ששואל מטפס הרים: "למה אתה מטפס לראש ההר?" ונענה: "כי הוא שם, הראש".

רצונו של אדם – כבודו. עם כל התיסכול, צריך גם להבין למצוקתם של ספורטאים רבים שמתקשים לממש את כישורים באפיק הצר והמתיש של הספורט האישי – ומצליחים להתבטא רק כאשר האתגר מורכב ואז לא בולטת במיוחד היעדר היכולת בתחום אחד. נראה כי יש סיבות נוספות: הרצון ותנופת ההתפתחות של מסגרות ספורט עממיות, השואפות להיות יחודיות בגישה הבלתי

ריצת מרתון, מסיימת את האירוע המשולש

אמצעית להמונים; מאין "מאלפים – לאלופים". מומחים מסבירים שדווקא עיסוק זה נוח לחסרי כשרון ספורטיבי מלידה שמקבלים הזדמנות נאותה להגיע לתוצאות, שהם פונקציה ישירה משעות של הכנה ואימון. בבחינת "יגעת? – מצאת"!

למרות שלכאורה נראה הטריאתלון כקריעת ים סוף – שיעורי הפציעה בו נמוכים לעומת אלו שבאירועי ספורט אחרים כמו ריצות ארוכות או סקי. זאת, מאחר שלגוף ניתנת הזדמנות להשתחרר בכל אחד מהמקצועות שמרכיבים את הטריאתלון מעמסים וכוחות מזיקים.

בעולם הטריאתלון מורכב, כאמור, משחיה, אופניים וריצה – אך יש כבר אירועים נוספים שמשלבים תחרויות במקצועות אחרים, אחרים. למשל: שיט וחתירה במקום שחיה; ריצה עם משקולות על הגב, ואפילו סקי שלג.

גולת הכותרת בטריאתלון היא תחרות איש הברזל (IRONMAN), שמקורה כאמור בהאוואי. משם התפשטה האופנה למקומות אחרים. במארס, למשל, נערכה תחרות "איש הברזל" באוקלנד, ניו־זילנד. זמנו של המנצח סקוט טינלי היה 8:44.13 שעות ושל המנצחת, ננסי הריסון 10:28.10 שע'. שחו שם 4 ק"מ, רכבו על אופניים ל־180 ק"מ ורצו בסיום מרתון (42 ק"מ).

היתרונות שיש לטריאתלון, ובמיוחד באימון הרוחבי המשולב, הוא פיתוחה המהיר והיעיל של מערכת לבדיאה – יותר מכל המקצועות האירוביים האחרים. זמן רב מוקדש לשחיה ופירושו, פחות זמן לריצה – מה שמקל על הגוף, שצריך לעמוד במעמסה כבדה, לאורך זמן. ואם בכל זאת מתרחשת

לפני הזינוק למשחה – הקטע הפותח כל טריאתלון. באילת, למעשה, תיערך תחרות מוגדרת כ"רבע טריאתלון", אבל היא מוכרת כמו כל אירוע דומה אחר בעולם

פציעה, הרי האימון הרוחבי המשולב מאפשר לספורטאי "להתעלם" לרגע ממקום הפגיעה – לדוגמא, גיד אכילס כואב או מתוח תוך כדי ריצה – והוא עובר לרכב על אופניים. אם חגורת הכתפים "תפוסה", בעקבות שחיה מאומצת, שוב האופנים הם תחליף מצוין.

האימון הרוחבי המשולב עוזר לאזן את התפתחותם הנכונה של השרירים ותוך כדי פיתוחם למנוע פגיעות באזורים רגישים. האם שחיה תורמת למהירות הרכיבה על האופנים, או ריצה מגדילה את הכושר לשחות – זה כבר נושא שני במחלוקת.

מכל מקום, דבר אחד ברור: ככל שהטריאתלון ארוך ומתיש, כן דרושה הכנה ממושכת יותר. למי שיתאהב בו, בישראל, צפויה נחמה פורתא: תנאי מזג האוויר אצלנו מצויינים לאירוע מסוג זה ואין כמו אילת, במיוחד בתחילת החורף הישראלי – מתאים לארח את הטריאתלון.

יש אומרים שנראה את הקרב־שלושה הזה באולימפיאדה, אולי כבר בהמשחקים ה־100, ב־1996. אני לא אתפלא אם כך יהיה.

* המחבר הוא מומחה בתחום הפיסיולוגיה של המאמץ

מרתון "קצר", ו"ארוך"

כאשר מתחילים בפעילות גופנית, לראשונה בחיים בגיל כלשהו – והכוונה לא בערוב הימים – מחפשים לעצמם חובבי ספורט כאלו "קיצורי דרך", להקל על עצמם להגיע לשלב שבו יהיו מסוגלים לעמוד במשימות הגופניות, המאמץ המתיש, כמו ריצת שדה, רכיבה על אופניים או משחה ארוך בים או בכנרת.

למרות שבלתי אפשרי להיעשות ל"סופרמן" או "רוקי", בן לילה – ניתן "לקצר" את המסלול שבו אדם לא־פעיל ישפר את הכושר הגופני שלו. זאת, אם יפעל שלוש פעמים בשבוע, 12 דקות רצופות בכל פעם, לאורך תקופה של 12 שבועות.

האינדיקטור שעליו מתבססת תיאורית אימון זו היא מונח פיזיולוגי המכונה בשם צריכת חמצן מירבית. ככל שרמתה גבוהה יותר – יחסית למשקל ולזמן – כך עולה כושרו של האדם.

אולם, אל תצפה לשינוי, אם בכלל – כמו ירידה במשקל הגוף, בעקבות אימון קצר שכזה. על מנת להפחית במשקל יהיה עליך לרוץ פרק זמן ממושך יותר – לפחות 30 דקות.

למרות שאתם שואבים עידוד מזה, יש להדגיש שלגבי אנשים מאומנים ופעילים, תוכנית של 36 דקות שבועיות אינה תורמת לשיפור הכושר, מעבר לרמתו הבסיסית. נוסחה זו טובה רק לאנשים חסרי כושר לחלוטין, הרוצים להתחיל לפתח את כושרם הקרדיווסקולרי, ע"פ תוכנית מבוקרת.

התיסמונת הזו של "להיות בכושר" והרצון "המרומה" להיות בריא וחסון ובעל כושר – תופסת הרבה אנשים, במיוחד לפני ארועים כמו מרתון או טריאתלון, שמרתקים מאות ספורטאים וחובבי ספורט. לאלה "המכורים" לריצה והמקיימים אורח חיים פעיל עם תוכנית אימונים שנתית, הכוללת השתתפות במירוצי הכנה בארץ ואולי גם בחו"ל – דרך היסורים והמכאוב מוכרת ולא תכינה כלל ועיקר. אולם אם אתה מאלה שרוצים להצטרף בעתיד הקרוב לחובבי הריצה, הנה כמה עצות שכדאי לאמץ, כעקרונות מנחים, לפחות בשלבים הראשונים, למתכונת נכונה ובטוחה של ריצה ארוכה:

- 20 דקות של מתיחות קלות, תרגילי כוח והרפיה, פעם או פעמיים ביום – חובה.
- יש להתחיל עם 20 דקות הליכה ביום הראשון, ולהגדיל את הפעילות בהדרגה, בתקופת הרצה של 20 חודש. יש לתכנן יום מנוחה או שניים, אחרי כל יום אימון קשה.
- רוץ ריצה בקצב נוח, כאשר אתה מתחיל ב־5 דקות הליכה ומסיים ב־5 דקות הליכה גמרצת. במהלך הריצה, כאשר אתה מרגיש עייף, עבור להליכה עד שתרגיש בנוח. הוסף, שלושה "סטים" של ריצה בקצב מהיר מהקצב האופייני שלך, לאורך מסלול ריצתך. אל תאט או תאיץ באופן מפתיע, עם תנועות חדות.
- תהייה מסוגל לרוץ מרתון ללא כאבים, אם תוכל לכסות את מסלול המרתון פי 20, כלומר לעבור במהלך חודשיים של אימונים, שלפני מירוץ המרתון מרחק מצטבר של 840 ק"מ.
- סך הקילומטרים הזה צריך לכלול 5 פעמים מסלול של כ־32 ק"מ, כאשר בכל פעם אתה מרגיש נורמלי, לא סחוט – על מנת לרוץ ביום שלמחרת.
- שתה כמויות מים בריצה ממושכת. עצור לשתות מדי 20 דקות לערך. במזג אוויר חם, שתה 6 ליטר כל שעה.

התקפה מתפרצת | אריה מליניאק

שלוש־רבע – לעבודה!

קצת נתונים מטפרייה על תפוקת שחקני מכבי ת"א – שצריכים לפתוח עיניים לקראת בית הגמר בגביע אירופה לאלופות ■ בסוף השבוע ידעו ג'מצ'י וחבריו את סדר המשחקים שלהם בפסטיבל החורף ■ כדי לשמור על הסטטיסטיקה שנרשמה בליגה החד־צדדית שלנו, צריכה מכבי לשפר את המשחק הקבוצתי ולהשתמש יותר בספסל, אחרת התרגילים יצליחו לה רק בתצלומים... ■ בינתיים: מכבי מחפשת את דרכה

משחקי בית הגמר בגביע אירופה לאלופות, יפתחו בעוד שלושה שבועות – אולם מכבי תל־אביב עדיין מחפשת את דרכה.

למרות שמדובר בשינוי בודד, של שחקן אחד מחמישה, אם מכבי רוצה לנצל את מרסר זה מחייב שינוי של המערך כולו.

אחרי שנה בהרכב נמוך, שהתבסס על קליעה מבחוץ, שוב הרכב גבוה. כדי לנצל את הגובה, לא מספיק להעמיד שלושה שחקנים גבוהים תחת הסל. הם חייבים להיות בתנועה, לנוע בתיאום כדי שלא יצטופפו ויפריעו איש לרעהו. ולא פחות חשוב: לא מספיק לרצות, צריך גם לדעת להכניס את הכדורים פנימה – וזו אחת הפעולות הקשות בכדורסל.

המספרים מדברים בעד עצמם: הקו הקדמי של מכבי ת"א, הוא שצבר עד כה את מירב הנקודות. מגי דופק בכל ערב 23.9 נקודות בממוצע, בארלו העלה השנה את התפוקה הממוצעת שלו למשחק ל־19.1 נקודות, ומרסר "רק" על 12.2. את מירב הכדורים מכניס להם וילי סימס: 31 אסיסטים ב־8 משחקים (3.9 בממוצע למשחק). אבל כדי לנצל את הגבוהים טוב יותר, צריך לנסות ולהכניס את הכדור פנימה, בשתי מסירות דרך שחקן גבוה.

נקודה חשובה שיכולה לנצח עבור מכבי משחקים שקולים: אחוז קליעה גבוה מאד בעונשין. מגי, בארלו, וג'מצ'י, שזורקים את מירב זריקות העונשין, דייקו עד עתה ב־84.4 אחוז, בממוצע. הרכב גבוה חייב לשלוט תחת שני הסלים. אולם הניסיון מוכיח, שתוספת ריבאונדר, לא תמיד מחזקת את הריבאונד, אלא משחררת את האחרים מאחריות. קוין מגי ממשיך לשאוב 15.5 כדורים חוזרים בממוצע למשחק (11.5 בהגנה, ו־4 בהתקפה). מרסר מוסיף 5 בהגנה ו־2.3 בהתקפה, אבל אסור לשכוח את 22 החסימות שלו (2.75 למשחק). ובארלו מסתפק ב־3.6 בהגנה ו־2 בהתקפה, אולי בגלל שמשחק ושומר השנה יותר רחוק מהסל.

המספרים מבוססים על משחקי הליגה החד־צדדית שלנו, ומשחק הבית נגד סאן־אייר אוסטנד, בגביע אירופה לאלופות. את הלוקסוס הזה לא תוכל מכבי להרשות לעצמה בבית הגמר. כדי לשמור על סטטיסטיקה כזאת, נגד סקאווליני פזארו או ברצלונה, צריך לשפר את המשחק הקבוצתי, ולהשתמש יותר בספסל. כי התרגילים מצליחים במאה אחוז... רק בצילומים של עדי אבישי. עם דאוין דיי ואאודי נוריס זה יהיה קשה הרבה יותר.

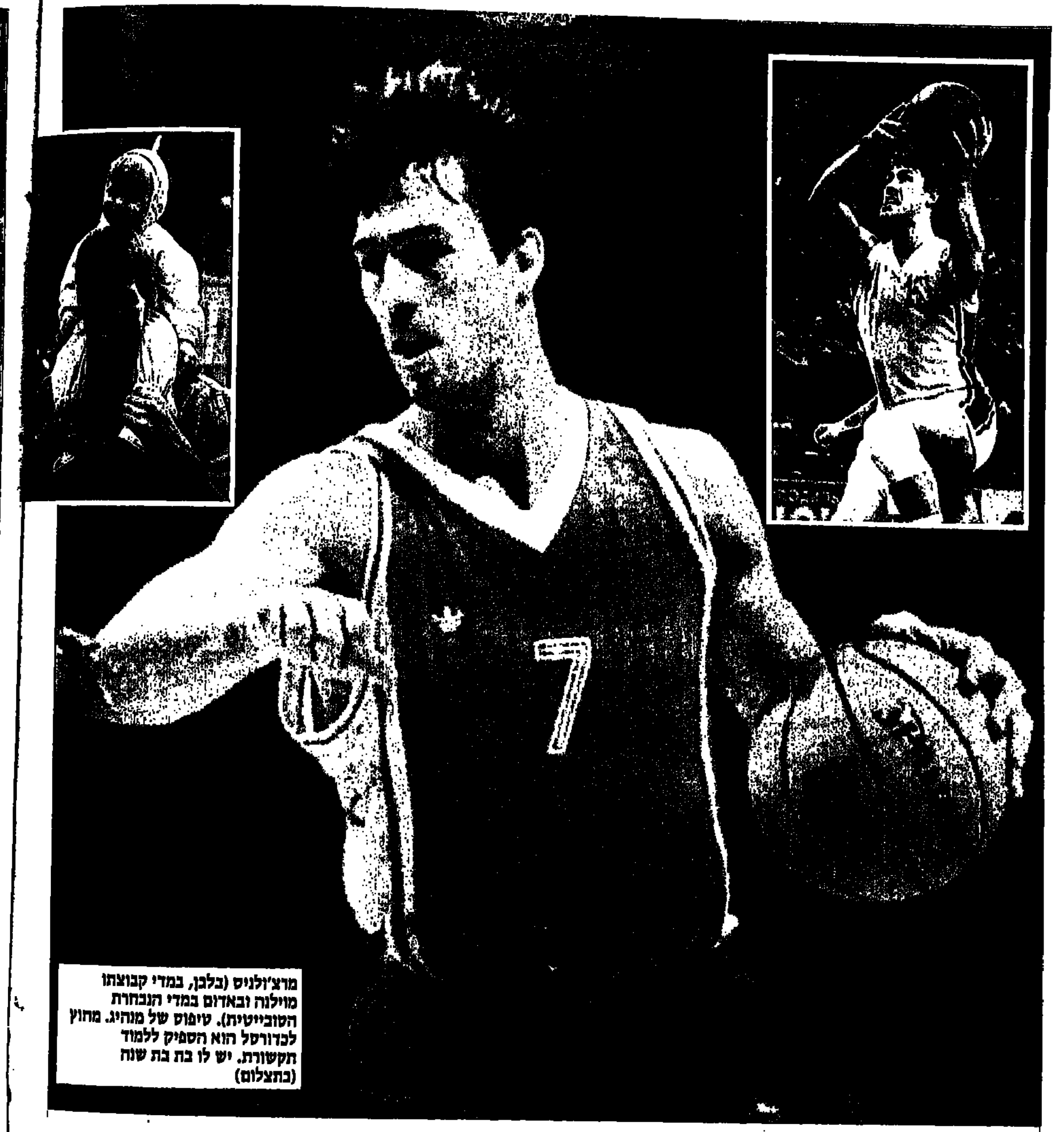

אפשרות שונה לקליעה מבחוץ: קוין מגי חוסם לחן ליפין עם הכדור Pick and roll. התנועה הזאת הרבה יותר אפקטיבית כאשר וילי סימס משחק כרכז, מאיים על הסל, ומסוגל ליצור לעצמו מצבי קליעה. לאבן מרסר חוסם בצידו השני של המגרש ללא כדור לדורון ג'מצ'י. דורון יוצא לקליעה ממרחק, קן בארלו ינוע לפינה הרחוקה, כדי לפנות את הרחבה למרסר ומגי ש"יתגלגלו" פנימה אחרי החסימות.

בארלו מעלה את שומרו על החסימה של מרסר, ומקבל את הכדור חמשי לקליעה. ליפין וג'מצ'י על קו העונשין. מרסר ומגי תחת הסל, בעמדה נוחות לקליטת הכדור החוזר. ליפין וג'מצ'י במקומם ללא תנועה, מרחיקים את השומרים שלהם מאפשרות עזרה לגבוהים.

(מימין למעלה) חן ליפין מוביל את הכדור, בעוד חבריו נערכים להתקפה מסודרת. דורון ג'מצ'י (מס. 12) מרחיק את שומרו (האמריקני של הבלגים, פרדריק זאם) לצידו הימני של המגרש. עיקר הפעילות מתרכזת תחת הסל. קן בארלו (מס. 15) חוסם לקוין מגי על קו הבסיס. לאבן מרסר מתחיל לנוע מקו העונשין פנימה, לחסום לבארלו.

מקרא:
קו רציף- תנועה ללא כדור
קו מקווקו- מסירה
קו מתפתל- כדרור
נקודות- קליעה לסל

מרצ'ולניס (בלבן, במדי קבוצתו מוילנה ובאדום במדי הנבחרת הסובייטית). טיפוס של מנהיג. מחוץ לכדורסל הוא הספיק ללמוד תקשורת. יש לו בת בת שנה (בתצלום)

הרוסים באים

אין הכוונה לסרט קולנוע "משוגע" בשם זה, אלא לשלושה כוכבי הספורט הסובייטים, הכדורסלנים סבוניס ומרצ'ולניס ושחקן ההוקי־קרח פטיסוב, שקבוצות בארה"ב רכשו עתה ■ "הבעיה עם הסובייטים שהמו"מ עמם מתנהל עם עסקנים מפלגתיים", הסביר אחד ממנהלי המגעים הללו ■ מדוע גומלסקי בעד ומי מתנגד ומדוע? ■ במה כסף מדובר?

אלכס דורון

"אני בעד. גם שאר ראשי הפדראציה שלי בעד. רק הליטאים עושים עדיין קצת צרות. מפחדים, שאם הוא יסע – הקבוצה שלהם, 'סטאטיבה', תרד לליגה השניה. אם זה יקרה, אוי־ואבוי. הקהל שם יגיב. באחרונה חם שם מאד. אני מקווה שאתה קורא עתונים".

הדובר: "סאשה" גומלסקי, מאמנה קטן־הקומה של האלופה האולימפית בכדורסל, נבחרת בריה"מ. המקום: היכל "צ'משיל" בסיאול. הזמן: שעה לאחר ששחקניו זכו ב"זהב".

גומלסקי דיבר על המגוע של נבחרתו (מס. 7 במדים הלאומיים וי־13 בקבוצתו) שארונאס מארצ'ולניס, כוכבה של קבוצה וילנאית, שקבוצת "אטלנטה הוקס" מהנ.ב.א. רואה בו כבר כמה חודשים את אחד משחקניה. הוא אמור להיות הסובייטי השני בנ.ב.א., אחרי ארוידאס סאבוניס, הענק (2.20 מטר) מקובנה, "השייך" מזמן – אך בינתיים כמוהו רק על הנייר – ל"פורטלנד".

עיסקה משולשת

"כפי שזה נראה עכשיו, שניהם ישחקו בארה"ב בקרוב מאד. זה חלק מעיסקה. גם כוכב ההוקי־קרח שלנו, ויאצ'סלאב פטיסוב, שייך לעיסקה הזו ואמור להופיע בקרוב־מאד כמדי ה'ניו ג'רסי דווילס' מליגת הוקי האמריקנית (NHL). לא שמעת על פטיסוב? – האמריקנים קוראים לו: 'בובי אור האדום' או בובי אור הסובייטי... מכל זה נוכל רק להרויח: קודם כל הרבה כסף, שהאמריקנים ישלמו לקבוצות שלנו וגם לפדראציה. ואחר כך נרויח את הניסיון שלהם, שאותו יביאו לנבחרת הלאומית. אני לא אוותר על שארונאס וסבוניס, גם כאשר ישחקו בנ.ב.א.", הוסיף גומלסקי.

עתה מתנהל בארה"ב הטוטו הגדול: יבואו, או לא יבואו? יתנו להם (לשלושה) לשחק בארה"ב – או שמא שוב ישיבו הסובייטים לבעלי הקבוצות האמריקניות: "בעוד שנה, אולי שנתיים", כפי שנהגו להשיב קודם לכן.

"אני אופטימי", קבע גומלסקי, כששוחחנו בעניין הזה בסיאול. כמה דקות לפני כן הוא עצמו גילה לכתבים אמריקנים שכמה מראשי "אטלנטה" וביניהם המנכ"ל סטן קאסטן, באו לסיאול במיוחד כדי "לגמור עניינים" עם מארצ'ולניס. ואחרי שזה גם נעשה אלוף אולימפי ומכוכבי הישגה של הנבחרת הסובייטית, היה ברור לכל שאטלנטה רוצה חזק מאד בשירותיו של הגארד השרירי הזה, 1.95 מטר, שכולו כספית רועמת.

אומרים שחלק ממדיניות ה"גלסנוסט" של מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב תתבטא בפתיחת־שערים מאד סלקטיבית, שתאפשר לכמה מבכירי ספורטאי בריה"מ לעשות קצת כסף אמריקני. במושגים סובייטים זה יהיה בהחלט הון עתק, גם כאשר הם יראו ממנו חלק קטן ורובו יזרום ישירות לקופת האוצר במוסקווה כדי לצמק את המחסור ב"ירוקים".

עצם המחשבה שכוכבים בשיעור קומתם של שלושה אלו, ישחקו בעתיד הקרוב בארה"ב, "עושה חררה" לכמה עסקנים קומוניסטים מהדור הישן ועליהם צריך גורבצ'וב (או הנתונים לפיקודו) להתגבר. לאלו רמז גומלסקי כשדיבר על מארצ'ולניס, למשל – משום שהוא באמת כוכבה של קבוצה קטנה, מליטא – שם, כמו בשאר הרפובליקות הבאלטיות, יש כיום תסיסה גדולה, נגד השלטון במוסקווה וללא קשר לענייני ספורט. אבל כל גפרור עלול להצית אש גדולה.

תקלה טכנית

מרצ'ולניס, 24, "כדורסלן השנה" של בריה"מ ב־87', מגן מעולה, רכז יעיל, רב־גווני, עשה רושם אדיר על מומחי אטלנטה. גם מאמנה לשעבר של בוסטון סלטיקס, קיי.סי.ג'ונס, שצפה בו מציע הקהל בסיאול, לא הסתיר את התפעלותו: "יש לו תנועות של כדורסלן אמריקני. יש דברים שהוא עושה כאילו למד אותם במגרשי המשחקים שלנו", אמר לי ג'ונס, כשהחלפנו רשמים מהופעת הסובייטים במשחק הגמר האולימפי, בו ניצחו את היוגוסלאווים.

מסתבר כי כבר ב־87' רצתה אותו "גולדן סטייט" ורשמה את מרצ'ולניס כאחד מרכישותיה ב"דראפט" (סיבוב שישי). אלא שלאחר מכן התברר כי שה"רכישה" הזו, גם על התיאורטית, היתה נגועה בליקוי טכני כלשהו – ונפסלה. אחר כך נכנסה "אטלנטה הוקס" לתמונה. וזכתה בו. כמה מראשי הקבוצה, בעליה, מאמנה ובעלי תפקידים אחרים שם, נסעו לבריה"מ לפני אולימפיאדת סיאול, וניצלו סידרה של משחקי מבחן שהסובייטים ערכו מול אטלנטה כהכנה לאולימפיאדה, כדי להשלים את השיחות בעניין מארצ'ולניס. אבל הליטאים, עדיין מתעקשים והעברתו מתעכבת. מרצ'ולניס כבר בילה זמן לא מבוטל בחברת המיועדים להיות חבריו לקבוצת אטלנטה ומנהליה. כמו"כ הכיר את טד טרנר, לא רק בעליה של הקבוצה, אלא גם בעל רשת טלוויזיה בכבלים, בארה"ב, איש של עסקים מסועפים, שיש לו השפעה גדולה על מדינאים וכלכלנים. אומרים שידו הארוכה מגיעה כיום עד הקרמלין במוסקווה.

"ל'סטאטיבה' הוא כמו מג'יק ג'ונסון מהלייקרס. תאר לעצמך איך היו מגיבים בלוס אנג'לס אילו מישהו היה 'וסחב' להם את מג'יק מתחת לאף", העיר גומלסקי. מאמן הקבוצה מוילנה, רימאס גירסקיס, התחנן, ממש כך, שכוכבו יישאר בקבוצה "רק עוד עונה ואחר כך יהיה חופשי" – ועל כך מתנהל הויכוח, כרגע.

מרצ'ולניס הוא בהחלט טיפוס של מנהיג שכל קבוצה רוצה בו. תארו לעצמכם שחקן מוכשר זה, מפעיל את דומיניק ווילקינס ואת מוזס מאלון!

בנוסף לכדורסל הוא הספיק ללמוד חמש שנים תקשורת ועתונות באוניברסיטת וילנה ורואה את עתידו בעתונות. הוא נשוי לכדורסלנית אינגריודה ויש לו בת, בת שנה. כגיל עשר כמעט שאיבד את מאור עיניו כששיחק בחומר נפץ. למזלו הצילו הרופאים את ראייתו. "לרגע היה נדמה שחלומי לשחק כדורסל ייגנז. אבל ניצלתי", סיפר לא מכבר.

אין עוד ספקות...

סבוניס. מומחים אמריקנים טיפלו ברגלו כדי להעמידו על הרגליים נגד אמריקנים

כוכב הוקי־קרח פטיסוב. מכנים אותו "בובי אור האדום"

את סבוניס אין צורך להציג. הוא נצחונו הפרטי של גומלסקי העקשן, שתבע את הופעת הענק מקובנה בסיאול, "ויהי מה". בסיאול התברר גם שהטיפול הרפואי שסבוניס קיבל כל הקייץ בפורטלנד, אכן העמידו על הרגליים – בדיוק כדי לנצח 82–76, בחצי הגמר את... ארה"ב. פורטלנד זכתה בו בדראפט של 86'.

באולימפיאדה המשיך סבוניס להתלונן על כאבים בעקבו, טען שדלקת גיד אכילס לא נרפאה. רופא שבדק אותו אישר זאת, אבל זה לא הפריע לו להדהים את האמריקנים. הופעתו של בן ה־23 הזה סילקה כל ספק שמקומו בין שחקני הציר של הנ.ב.א.

אין זה סוד שהרוסים רוצים ששני כוכביהם ירכשו ניסיון בנ.ב.א. אבל כאשר יזדקקו להם, למשל באליפות אירופה או אליפות העולם, שלא לדבר על אולימפיארת ברצלונה, הם יעמדו לרשותם. מסיבה זו הם תומכים כיום בשינוי שפיב"א אמורה להנהיג לפיו יוכלו שחקני נ.ב.א. לייצג את ארצותיהם באולימפיאדה, למשל, החל מ־89'...

על המגעים שהתנהלו עם הסובייטים בעניינם של מרצ'ולניס וסבוניס, סיפר סטן קסטן מ"אטלנטה", בראיון לעתון אמריקני: "הבעיה שלהם (לרוסים) אין עורכי דין (למו"מ מסוג זה – א.ד.) ולנו יש". והמבין יבין.

האמריקנים לא היו רגילים לכך שהמו"מ חייב לעבור דרך מיניסטריון הספורט הלאומי או הועדה העליונה לתרבות הגוף במפלגה, או גוף דומה אחר שמשרדיו בקרמלין. "מטפלים שם אפילו בבגדי ההזעה של הספורטאים. מתנהל דיון אם להתקשר עם 'אדידס' או לא... לא ייאמן!", אמר אחד מאנשי אטלנטה, שהיה שותף למו"מ בעניין מרצ'ולניס.

במה כסף מדובר

אטלנטה הציעה לסובייטים בעד מרצ'ולניס כ־350 אלף דולאר ובעד סבוניס בין 800 אלף ל־1 מיליון. בעד כוכב ההוקי־קרח פטיסוב, בעל מדליית זהב אולימפית, שגוייס בדראפט האמריקני עוד לפני חמש שנים ומאז ממתין להיתר האחרון – 200 אלף.

כל השלושה ייצטרכו ללמוד אנגלית, יקבלו מכונית צמודה, כסף כיס, דירה – הכל על חשבון הקבוצות האמריקניות שלהם.

בשבוע שעבר שוב יצאו נציגים מאטלנטה למוסקווה – אנשי עסקים, לא אישי ספורט – להמשיך במו"מ עם הרשויות הסובייטיות. אחד ממשתתפי המו"מ אמר: "במוסקווה לעולם אין מחסור באנשים (פקידי מימשל) שיאמרו לך 'לא'. אנו מחפשים כאלו שיאמרו כבר 'כן'".

ה"כן" הזה אמור לפתוח עידן חדש בספורט הבין לאומי. ■

מה שנשאר מהזירה – וזה לא הרבה

רק לפני שנתיים היה המשקל הבינוני אחד היוקרתיים בעולם הספורט. תקופה ארוכה אחרי פרישתו של מוחמד עלי מן המשקל הכבד, עלה ערכו של המשקל הבינוני לדרגה שבה הוביל, זמנית, את ספורט הכפפות.

כמו במקרה של מוחמד, היה גם למשקל הבינוני אלוף מוכר אחד ויחיד: מארווין "מארוולס" האגלר. אולם מאז שובו של שוגר־ריי ליאונרד לזירה ונצחונו על האגלר באפריל '87 – הלך הבינוני בדרך כל המשקלים, פיזר את אבק התהילה לכל עבר וכיום יש לפחות שלושה אלופים בכל משקל, כדי "לתת פרנסה" (ראה להלן).

אם לא די היה בשלושה ארגוני־איגודי איגרוף עולמיים גדולים (W.B.C., W.B.A., I.B.F.) נוסף באחרונה ארגון חדש, W.B.O., בידי קבוצת אנשי עסקים בפוארטו־ריקו. קבוצה זו השתלטה על הקרב בין תומאס הירנס לג'יימס קינצ'ן כשברקע היתה מונחת חגורת האלוף במשקל על־בינוני. הירנס ניצח (בקרב שהתקיים בלאס־וגאס שלושה ימים לפני הקרב ליאונרד־לאלונד) ועכשיו הוא מועמד מספר 1 להתמודד שוב עם שוגר־ריי, האיש שניצח אותו ב־1981 בקרב על התואר העולמי (אז) בחצי־בינוני.

בלאס־וגאס הולכים תמיד על כל הקופה וכן, כמובן, גם המתאגרפים. באולמות המשחקים כבר לא מרימים גבה כאשר שוגר־ריי צוחק כל הדרך לבנק, להוסיף לחשבונו עוד 15 מיליון דולאר. רגילים. לעומת זה יש לא מעטים ששואלים Donny Who?, כאשר מדובר בדוני לאלונד. יריבו הקנדי של שוגר־ריי, שעד כה לא הצליח להרים יותר מאשר 600 אלף דולאר בקרב אחד, קיבל פי עשרה כמעט בעקבות ההתמודדות עם שוגר־ריי,

שוגר־ריי הקטן שולח מהלומה ללאלונד הגדול.

או כמאמר הפתגם הידוע: אמור לי מי יריבך ואומר לך מי אתה.

שוגר־ריי ליאונרד, האלוף האולימפי ממונטריאול 76', עשה דרך ארוכה ומזהירה ב־11 השנים שבהן הוא מקצוען. ברקורד שלו אמנם רשום 35־1, עם 25 נוק־אאוטים, אך בשש השנים האחרונות, למן הניתוח בקרנית עינו, לא הירבה להופיע בזירה.

למעשה – הודיע כבר אז, ב־1982, על פרישה. מסתבר שהיתה זו הודעה ראשונה בסידרה. ה"קאם באק" הראשון שלו היה ב־11 במאי 84' ואז גם ראה בפעם הראשונה את הקרשים. קווין האווארד הפילו בסיבוב הרביעי, אך שוגר־ריי התעשת וניצח בנוק־אאוט בתשיעי. ניצח – ושוב הודיע על פרישה.

15 מיליון שיכנעו אותו לחזור בו ולהודיע בפעם השניה על שובו לפעילות. היה זה באפריל 87', לקרב הגדול – אחד הגדולים בהיסטוריה של המשחק – מול מארווין האגלר בלאס־וגאס. נצחונו בנקודות ב־12 סיבובים, הסתיים בהצהרת פרישה נוספת.

ועכשיו, שוב בלאס־וגאס, הוצג הסרט "השיבה לזירה" מספר 3. הגימיק הפעם היה תואר עולמי כפול, בשני משקלים שונים, אחד חדש ואחד ישן. הישן הוא תוארו של לאלונד (קל כבד) והחדש הוא על־בינוני. שני התארים מתוצרת בית של "מועצת האיגרוף העולמית" (W.B.C).

לראות את שוגר־ריי עולה למשקל של 74.8 ק"ג כדי להיכלל בקטגוריה של "קל־כבד", זו ממש בדיחה. עתון בריטי (דיילי מירור) אף טוען ששוגר־ריי ריפד את מכנסיו בכמה "דולארי־כסף", המשמשים למשחקים בקאזינו. ואם בכל זאת ניצח את דוני, פלייבוי קנדי צעיר ממנו בארבע שנים, זה רק מראה על רמתו של מי שמוצא עצמו בסיומו של ערב עשיר יותר בב־6 מיליון דולאר!

הערכות שונות לפני הקרב ניסו לבנות על גבו של דוני לאלונד תדמית של מי שעתיד להיות "התקווה הלבנה" בזירת האיגרוף. ציטטו אותו כמי שאמר: "הוא יכה מלמטה למעלה ואילו אני אוריד עליו מכות מלמעלה למטה", בהתכוונו לפער שבעת הסנטימטרים בגובה.

לא זה מה שקבע במהלך הקרב. לרגע דומה היה שהנה הנה זה נגמר, ולמרבה ההפתעה לזכותו של לאלונד. אבל לא. זוכרים מה שקרה לליאונרד ב־1984 מול קוין האווארד – נפילה לקרשים בסיבוב הרביעי ונצחון בנוק־אאוט בתשיעי – ובכן זה מה שקרה גם הפעם. שוגר־ריי נפל לקרשים ברביעי וניצח בנוק־אאוט בתשיעי.

"אתה זקן", "אתה חלוד", "מתי כבר תפרוש ?", מרבים לשאול, להציק ולהעליב את מי שמחזיק בחמישה תארי עולם בחמישה משקלים שונים.

"העלית משקל", "אתה כבר לא מהיר כל כך", מוסיפים דורשי טובתו של האיש העשיר.

"אני יודע, אני יודע", ממהר האיש העשיר להצטדק. "אך מי הם האנשים הללו ? – לא אלה שאמרו שמייקל ספינקס ישכיב את מייק טייסון ?"... ■

כך "כוסחו" האלופים

הנהלת ליגת המיכללות האמריקנית בכדורסל ענשה את האלופה, קנזס ■ מה בדיוק קרה? ■ מדוע עונש כה כבד? ■ מהו "הסרטן" של הספורט האמריקני? ■ מה חוקי – ומה לא? ■ כיצד נלחמים שם בתופעות התמורות

עפר שלח

ההודעה היתה מדהימה: מכללת קנזס, שזכתה באליפות הקולג'ים באפריל האחרון – בסיום הלקוח מן האגרות – לא תורשה להגן על כיתרה. תוכנית הכדורסל של אלופי ארה"ב הועמדה תחת "תקופת פיקוח" של שלוש שנים, שבהן לא יורשו ה"ג'ייהוקס" – כינויה של הקבוצה – להשתתף בטורניר הגמר של המיכללות.

למעשה, שקלה הנהלת ה־NCAA, הגוף המנהל את הספורט האוניברסטאי – לסגור לגמרי את תכנית הכדורסל בקנזס. המכללה שהוציאה מתוכה את וילט צ'מברליין ודני מאנינג, עמדה לפני חיסול זמני של הקבוצה המהוללת שלה.

הסיבה לכסאח הזה היא הסרטן שאוכל כבר הרבה זמן בגוף הספורט האוניברסיטאי בארה"ב: עבירות על תקנון גיוס השחקנים.

תחרות על כשרונות

כמה מילות הסבר. לכל מכללה מן הדרג הראשון בארה"ב יש אפשרות להעניק מספר מסויים של מילגות לימורים לספורטאים מצטיינים בענפים השונים. התחרות על הכוכבים הצעירים מכל רחבי ארה"ב היא עזה, וכתוצאת הזאת הכללים לא תמיד נשמרים.

מילת המפתח היא, כמובן, כסף. ספורטאי כזה שווה למכללה שהוא משחק בה הרבה מיליוני דולרים. לפני כמה שנים נערך חישוב על שוויו של פטריק יואינג לאוניברסיטת ג'ורג'טאון בארבע השנים ששיחק בה. סעיפי ההכנסה היו רבים: מספר גדול יותר של שידורי טלוויזיה, מכירות כרטיסים למשחקים, עלייה אדירה בנרשמים לאוניברסיטה – כתוצאה מן החשיפה התקשורתית שזכתה לה – ויותר מכל: עלייה בתרומות של בוגרי האוניברסיטה, המאוגדים באגודות תמיכה שונות לטובת ה־ALMA MATER שלהם (כלומר: האוניברסיטה שבה הם למדו). הסכום הכולל: נערך 12 מיליון דולר. בצד העלויות, נרשם סעיף אחד בלבד: חמישים אלף דולר, הוצאות מילגה לארבע שנים.

כרווח כזה על ההשקעה, בני ה־18 המוכשרים נעשים נכס רב ערך. מערכת אדירה של מגלי כשרונות עובדת עבור כל אוניברסיטה, בכל רחבי היבשת. מאמנים בכירים מאד, כמו בובי נייט מאינדיאנה, מנהלים מתנות אימונים מדי קיץ, במטרה מוגדרת לגלות טכנים. מאמנים מבתי הספר התיכוניים ועמם אבות להוטים, מביאים את הסטאר הפרטי שלהם למתנות אלה, בתקווה שעינו של המאסטר תשזוף אותו שם.

מאמנים נבחרים הינם למשרות אוניברסיטאיות (המכניסות אגב, לא פחות כסף ממשרות אימון במקצוענים) על פי כישוריהם בגיוס שחקנים, לא פחות מאשר על פי הידע שלהם בניהול משחק. כשמתקרב "יום ההכרזה" – היום בו מודיע כל ספורטאי־סטודנט לאיזו מכללה הוא מתעתד ללכת – הופך ביתו של כל נער כזה למרכז פגישות עם מאמנים, כוכבי עבר ושאר מפתים ומבטיחים. וזה עוד הצד החוקי של העניין.

בצד הלא חוקי נמצאים, בדרך כלל, כמה בוגרי אוניברסיטה להוטים יותר מדי. אלה ששים להבטיח לצעיר המוכשר הטב.ת רבות ושונות, החל מעבודה פיקטיבית בחברות שלהם (ספורטאים – סטודנטים אינם רשאים, כמובן, לקבל כסף מן המכללה, ועליהם להרוויח אותו בעצמם) וכלה במכונית המפעל, שנמסרת ללא תמורה לרשות הכוכב. גם ב.מ.וו. חדש לאבא הרואג או צ'ק שמן לאמא שהביאה לנו את מכרה הזהב הצעיר, אינם מחיר כבד מדי. בצד הזה יש גם הבטחות מצד האוניברסיטה להקלה בנטל הלימודים, ויש מספרים גם על "נערות ליווי" יפהפיות, שתפקידן להתיידד עם הנער המבטיח שבעת שהוא מבקר בקמפוס.

יש גם דרכים אחרות, מעודנות יותר. קחו למשל את דני מאנינג. הרבה מכללות בארה"ב רצו לקחת אותו לפני ארבע שנים. אבל רק קנזס זכתה בו.

דני מאנינג. איך הגיע לקנזס?

לשונות רעות אומרות שהסיבה העיקרית לכך היתה החוזה החדש שקיבל אד מאנינג, אבא של דני, כעוזר־המאמן של – ניחשתם – אוניברסיטת קנזס. זה היה רק טבעי שדני הלך אל אבא. זה היה מקרה מוצלח שדני ואבא זכו יחד באליפות המכללות באפריל האחרון, והביאו לקנזס יותר כסף ופירסום משעשתה זאת דורותי מ"הקוסם מארץ עוץ".

חממת כשרונות

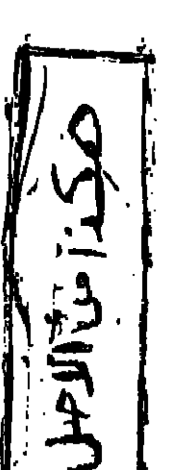
בשנים האחרונות מנסה ה־NCAA להילחם בתופעה. חקירות רבות נפתחו נגד כמה מאוניברסטאות הספורט הידועות ביותר בארה"ב, ו"גזרי דין מוות" – סגירה מוחלטת של תוכנית מסויימת לכמה שנים – הוטלו על כמה שמות מפורסמים, וכהם תוכנית הפוטבול של אוניברסיטת "סאותרן מתודיסט" בטכסאס, שהוציאה מתוכה כוכבים כאריק דיקרסון.

מספר הביקורים בבית השחקן הוגבל, וכמוהם מספר הסיורים המודרכים שהאוניברסיטה רשאית לערוך לו, אצלה, קודם שהוא מתחייב ללמוד בה. ההתאחדות גם הגבירה את הפיקוח על הצד האקדמי של הספורט האוניברסטאי, והעבירה את "הצעה 48" – הוראה על פיה חייב כל אתלט בממוצע ציונים מינימאלי כדי שיוכל להתחרות. ההצעה הזאת כבר הושיבה על הספסל כוכבים רבים.

אבל כל זה דומה לילד התוקע את אצבעו בסכר. העובדה היא שהספורט האוניברסטאי בארה"ב היה זה כבר ללא יותר מאשר חממת כשרונות, המגדלת בחינם שחקנים לליגות המקצועניות ועושה אגב כך הרבה כסף למכללה עצמה. העובדה היא שחיום אין שום מניעה בפני האוניברסיטה לעשות כסף מהשחקן, אבל על השחקן אוסרים לעשות כסף מן האוניברסיטה.

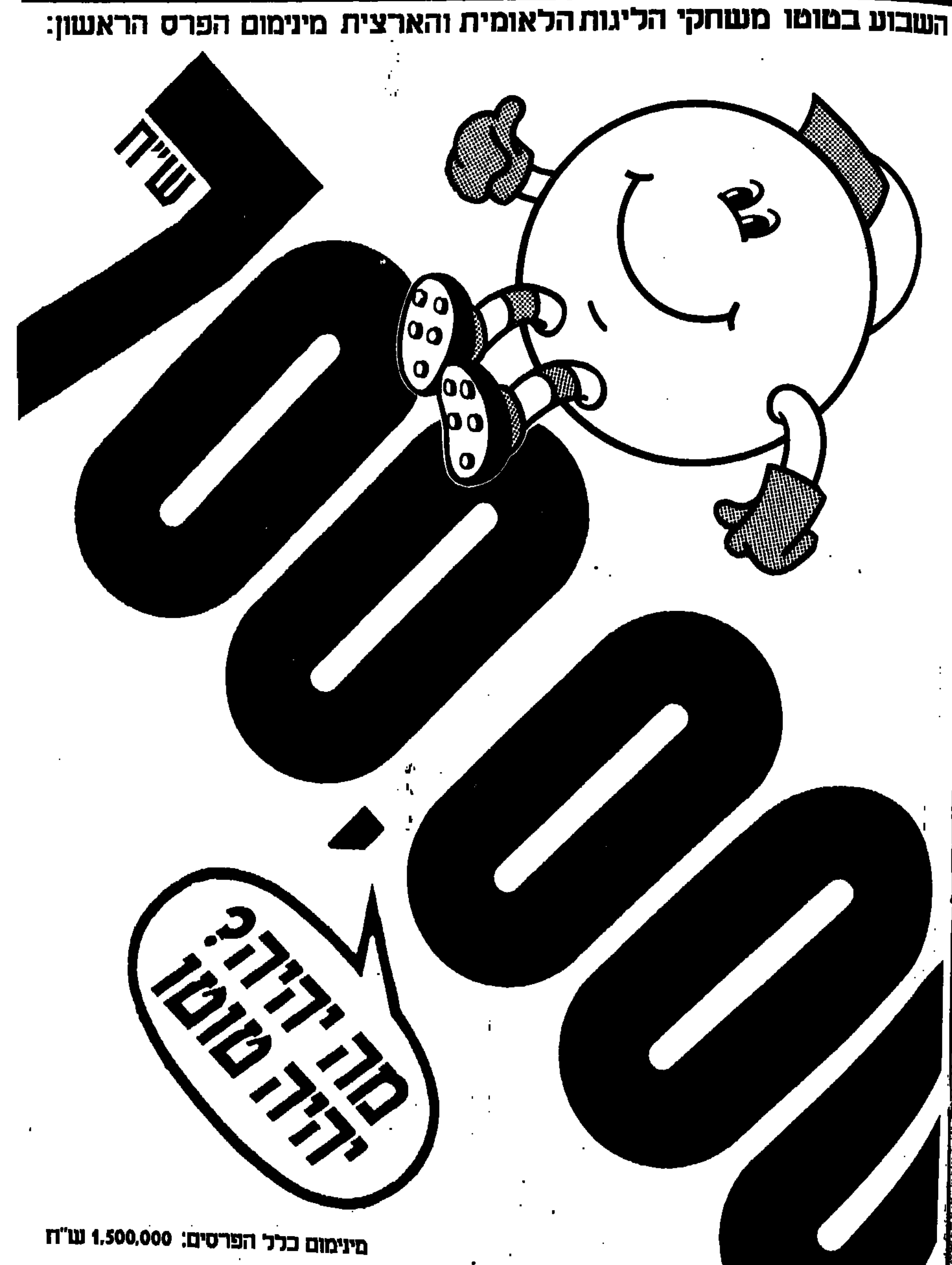
העובדה היא שאם פטריק יואינג שווה לג'ורג'טאון 12 מיליון דולר, אין שום סיבה שהוא לא יקבל חלק מן הכסף הזה. בשנים האחרונות אנחנו רואים יותר ויותר כוכבים העורקים מן המכללות אל המקצוענים לפני תום ארבע השנים שלהם, מכיוון שהם רוצים לעשות יותר כסף, ויותר מוקדם. לאחרים יש צורך לשלם כדי שישארו.

להעניש את קנזס אולי היה דבר נחוץ, אבל נחוץ עוד יותר הוא פתרון כולל ונבון לבעייה, שיכיר בעובדות החיים ולא ינסה לשמור על תדמית נקייה של חובבנות, שאיננה קיימת במציאות. ■

צא מהמינוס בבנק

השבוע בטוטו משחקי הליגות הלאומית והארצית מינימום הפרס הראשון:

מינימום לכל הפרסים: 1,500,000 ש"ח

תחזית למחזור 12 בטוטו

1. הפועל כפ"ס – בני יהודה. לפני תחילת הליגה, היה קשה להאמין שמשחק זה יהיה משחק תחתית. אחרי 9 מחזורים, שתי הקבוצות עדיין ללא נצחון – וזה ממש מנוגד לסטטיסטיקה. אחת מהן תשיג השבת את הנצחון הראשון שלה. 1, 2.

2. צפרירים חולון – הפועל ת"א. גם זה משחק תחתית. שתי הקבוצות סובלות מעונשים של הפחתת נקודות. חולון השיגה את רוב נקודותיה במגרשה, האלופה השיגה את רוב נקודותיה במשחקי חוץ. כל תוצאה אפשרית.

3. מכבי חיפה – הפועל ירושלים. אט אט חוזרת מכבי חיפה להיות האימפריה שהיתה לפני שלוש וארבע שנים. גם הכדורגל שהיא מציגה הוא הטוב בליגה. לירושלים לא תהיה תשובה לאוהדים, למגרש החיפני ולירכולת. 1 "סולו".

4. הפועל פ"ת – מכבי נתניה. משחק מעניין וקשה לניחוש. קשה להאמין שקבוצה ש"שייע" מאמן, תפסיד שלוש פעמים רצוף. שתי הקבוצות הוליכו העונה את הליגה, ופ"ת מציגה יכולת מצויינת, בעיקר במגרשה. 1, X, 2 בטוטו. מבחינתנו נצחון של פתח תקווה הוא בעל הסבירות הנמוכה ביותר.

5. שמשון – בית"ר ת"א. כל מה שבית"ר רוצה זה "לעבור את הליגה בשלום". בינתיים, בלי להרגיש, היא כבר בראש הטבלה. שמשון התאוששה מהפתיחה הכושלת וכבר 4 מחזורים לא הפסידה. מה דעתכם על תיקו "סור לו"?

6. בית"ר ים – מכבי ת"א. מחזור השבוע מסיים את השליש הראשון של הליגה (מהר, נכון?) ומשחק זה יקבע את "תעודת השליש" של השתיים. עד עכשיו – בית"ר מאוד מאכזבת ולא יציבה. מכבי ממש גרועה, עם סיכוי ל"הישאר כתה"... המשחק בבלומפילד – כך שלביתיות אין משמעות. משולש.

7. הפועל באר־שבע – הפועל טבריה. בטבריה היתה בשבת שעברה שמחה כפולה: נצחון לאומי ראשון וזכייה בטוטו של תושב העיר ב־800 אלף ש"ח. באר־שבע, למרות שטרם נוצחה העונה, אינה משחקת את הכדורגל הטוב שהציגה בתחילת העונה. למרות כל האמור – נצחון לב"ש.

8. הפועל חדרה – מכבי יפו. משחק זה, מהליגה הארצית, מפגיש שתי קבוצות שזכו בשבת שעברה בצחונות חוץ זהים: 1–0. בטוטו סימון 2 הוא ממש נדיר העונה, ושני נצחונות חוץ רצופים הם בכלל תופעה שאיש לא שמע עליה. 1, X.

9. מכבי טמרה – בית"ר רמלה. לפני שבועיים זכתה טמרה בנצחונה הראשון בליגה. השבת היא שוב במגרשה לאחר שסיימה את עונש הרדיוס שלה. מה שבטוח זה שלא תפסיד מול קבוצה שתלויה מאוד ביכולת השוער שלה. 1, X מספיק.

10. הפועל ר"ג – מכבי יבנה. למרות הטבלה, למרות המגרש הביתי, למרות המזל – אנחנו חושבים שיבנה טובה יותר וסיכוייה רבים יותר לנצח. אבל אנחנו מתעסקים בטוטו, ופחות ממשולש לא מספיק במשחק שכזה.

11. בית"ר נתניה – מכבי פ"ת. במגרש בית"ר נתניה משחקים 24 שחקנים: שני השחקנים הנוספים הם החול והרוח... מאחר שהם ביתיים – לבית"ר יתרון מספרי על מכבי פ"ת... 1, X.

12. שעריים – הפועל חיפה. שעריים מתקרבת אט־אט לצמרת הגבוהה. חיפה מתקרבת מהר־מהר לליגה א'. יש משחקים שבהם צריך פשוט להסתכל על טבלת הליגה. 1 "סולו".

13. לוד – עמידר. תחילה רצינו להציע "1 סולו", אבל אז נזכרנו מי זו רמת־עמידר. לא שהיא קבוצה גדולה, אבל מומחית ביצירת הפתעות בטוטו – ובעצם גם במגרש. משולש.

14. יהוד – בת"ים. יהוד אחרונה בטבלה ואחת משתי הקבוצות שטרם ניצחו השנה. בשנה שעברה, שיחקה טוב והפסידה. השבת הגיע הזמן שתנצח. 1 סולו.

ליגה לאומית

(לאחר המחזור הי"9)

	קבוצה	שערים	נק'
1.	בית"ר תל־אביב	4–8	18
2.	מכבי חיפה	6–13	15
3.	הפועל באר־שבע	3–7	15
4.	מכבי נתניה	10–11	15
5.	הפועל פתח־תקוה	10–11	14
6.	בית"ר ירושלים	5–9	11
7.	שמשון ת"א	5–5	11
8.	הפועל ירושלים	8–6	10
9.	הפועל תל־אביב	7–8	9
10.	צפרירים חולון	8–10	8
11.	הפועל טבריה	10–5	8
12.	מכבי תל־אביב	11–8	7
13.	הפועל כפר־סבא	10–3	5
14.	בני־יהודה ת"א	10–3	4

ליגה ארצית

(לאחר המחזור הי"9)

	קבוצה	שערים	נק'
1.	הפועל רמת־גן	7–16	25
2.	מכבי יבנה	4–13	16
3.	מכבי פתח־תקוה	5–9	15
4.	מכבי שעריים	9–12	15
5.	מכבי יפו	8–12	14
6.	הפועל לוד	7–9	12
7.	בית"ר נתניה	6–9	11
8.	הפועל חדרה	12–11	11
9.	בית"ר רמלה	9–8	9
10.	מכבי טמרה	5–4	9
11.	הפועל בת־ים	9–5	9
12.	מכבי עמידר	14–7	7
13.	הפועל חיפה	16–6	4
14.	הפועל יהוד	14–4	3

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

	1	x	2
1	X		
2	X		
3	X	X	
4		X	
5		X	X
6	X	X	
7	X		
8		X	
9			X
10	X		
11		X	X
12	X		
13		X	
14	X		

שלשות 1
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

	1	x	2
1			X
2	X		X
3			X
4	X		
5	X		X
6	X		
7	X		X
8			X
9		X	X
10	X	X	
11	X		
12	X		
13	X		X
14	X		

שלשות 1
כפולים 6
טורים 64

הגיוני

	1	x	2
1		X	
2	X	X	
3	X		
4		X	
5	X	X	
6		X	
7	X		
8	X	X	
9	X	X	
10		X	X
11	X	X	
12	X		
13	X		X
14	X	X	

שלשות 1
כפולים 8
טורים 256

לעשירים

	1	x	2
1	X	X	X
2	X	X	X
3	X		
4		X	
5		X	
6	X	X	X
7	X		
8	X	X	
9	X		
10	X		X
11	X	X	
12	X	X	
13	X		
14	X		

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

	1	x	2
1	X		X
2	X	X	X
3	X		
4	X	X	X
5		X	
6	X	X	X
7	X		
8	X	X	
9	X	X	
10	X	X	X
11	X	X	
12	X		
13	X	X	X
14	X		

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת [illegible]

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
2	2	x	1	2	x	1	2	x	1
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	x	1	2	1	2	x	2	x	1
5	x	x	x	x	x	x	x	x	x
6	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2	1, x, 2
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
9	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
10	1	2	x	x	1	2	2	x	1
11	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	2	2	2	x	x	x	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1

יש עתיד

מכבי ניצן ראשל"צ. עומדים, מימין: מאיר דמבוביץ (מאמן), איתי זילברברג, אלון אנגלר, עמית גרין, גרשון פרנס (מנהל). שורה אמצעית: אורן פרי, גל אלוני, תומר ברק, איתי פרנס. כורעים: אסף ויונטה, ערן נגר, רועי מייזליק (צילם: נאור רהב) •

מבול של מאיות

צבי גלפרין

לאחר פגרה של שבוע שהוקדשה למשחקי שלב ב' בגביע המדינה – שבו קבוצות הילדים למשחקי הליגה שלהן, למחזור ה-5.

בשבוע שעבר פירסמנו כאן קובץ תוצאות ראשון. רוב המשחקים היו שקולים. השבוע, עם קבלת שאר התוצאות, "ירד" עלינו "מבול": בשבעה משחקים קלעו המנצחות מעל 100 נקודות: כדרכי של צפת גברה אליצור על הפועל 107-7, גן שמואל – מי־עמי 117-5, כפר ויתקין – אליצור שומרון 109-14, בית"ר ר"ג – סער ר"ג 100-13, הפועל י־ם – אייל י־ם 119-10, בארי – גפן שער הנגב 103-10.

הפועל ג'ת, שמאז הצטרפותה, לפני שתי עונות, לליגת הילדים לא זכתה בנצחון – עשתה זאת עתה, בעונה החדשה – ו"בגדול". ילדי ג'ת ניצחו את גבעת אולגה 110-12 וגם את מגל 45-61.

ואלה התוצאות שנמסרו לנו ע"י איגוד הכדורסל:

● גליל עליון: חולתא – גליל עליון 41-61, דפנה – חולתא 47-49, דפנה – יסוד המעלה 26-52, יפתח – יסוד המעלה 29-44, יסוד המעלה – מטולה 22-36, כפר גלעדי – יפתח 35-47.

● צפון: מרום הגליל – גוש חיספין 36-48, מחניים – אליצור חצור 24-48, קצרין – איילת השחר 45-55.

● עמק הירדן: אליצור לביא – חוקוק 39-63, עין גב – לביא 36-61, אשדות יעקב – עין דור 34-46, בני יהודה – בני יהודה צאלון 32-73, מנחמיה – בני יהודה צאלון 35-41, מנחמיה – חוקוק 22-65.

● בית שאן: שדה אליהו – בית שאן 8-60, מכבי בית שאן – הפועל בית שאן 14-43, גבע – ניר דוד 45-26, גבע – תמרת 22-80, תל יוסף – ניר דוד 37-43, עין חרוד איחוד – תמרת 41-51, קיבוץ יזרעאל – תל יוסף 35-54.

● עמקים: יזרעאל עפולה – דברת 6-59, קישון יזרעאל – דברת 22-28, הרי אפרים – יפעת 17-39, יזרעאל עפולה – יזרעאל 18-58, מרנין טבעון – יזרעאל עפולה 49-55, אורטודוכסים נצרת – יפעת 33:35.

● מסריק: אליצור עכו – משגב 40-50, אליצור עכו – מכבי כרמיאל 31-54, בני נהריה – משגב 30-59, הפועל כרמיאל – מכבי כרמיאל 76-33, נהריה – רמת יוחנן 35:37.

● חיפה: אליצור קרית אתא – שלום קרית אתא 14-62, קרית אתא – חיים חיפה 23-48, אליצור קרית שמואל – בית"ר קרית ביאליק 25-55, יגאל חיפה – קרית שמואל 45-54, עירוני מוצקין – שלום קרית אתא 7-59, קרית ביאליק – יגאל חיפה 57-69, קרית ים – ביכורים חיפה 35-41, חיפה הר הכרמל – יוסף חיפה 32-62.

● חדרה: בנימינה – פרדס חנה 42-47, פרדס חנה – אולגה 23-83, יהודה חדרה – גן שמואל 49-50, מגל – פרדס חנה 31-47, יהודה חדרה – מכבי חדרה 26-50.

● שומרון: אבן יהודה – אליצור נתניה 31-39, מכבי נתניה – בית יצחק 40-46.

● נתניה: מכבי רעננה – מ.ס. נתניה 40-55, הפועל נתניה – נתניה דרום 13-47, תפוז אבן יהודה – נתניה דרום 19-39, צפון רעננה – דרום נתניה 26-27, ארז רעננה – הפועל נתניה 28-58, הפועל נתניה – קובה נתניה 26-38, דקל רעננה – משמר השרון 48-89.

● שרון: יחדיו רעננה – אלפי מנשה 23-42, יחדיו רעננה – צעירי הרצליה 29-33, מרכז רעננה – בני הרצליה 27-91, שמשון כפ"ס – בני הרצליה 40-41, שפיים – דקל כפ"ס 50-51, מרכז רעננה – דקל כפ"ס 43-61, שקר רעננה – חרוב רעננה 58-78.

● פ"ת: בני ברק – מודיעים 60-48, משה"כ – אריאל 14-44, גבעת שמואל – משה"ב ר"ג 33-56, צעירי הרצליה – מודיעים 28-61, צעירי הרצליה – הפועל פ"ת 18-64, הפועל פ"ת – אריאל 22-28, מודיעים – אליאנס ת"א 25-33, הפועל פ"ת – אליאנס ת"א 25-46, גבעת שמואל – מכבי פ"ת 24-58.

● דן: אשכול פ"ת – ניצנים 57-24, ניצנים ר"ג – מרכז ת"א 34-38, מרדכי הרצליה – גבעת שמואל/רמת אייל 33-46.

● ת"א א': ארז רמה"ש – הפועל הרצליה 31-68, ניצן ראשל"צ – אליצור בת"ים 9-94, מרכז ר"ג – אליצור בת־ים 18-70, ערן פ"ת – בית"ר ת"א 42-66, דרום ת"א – בית"ר ת"א 43-34, הדס גבעתיים – הפועל ת"א 8-69, דרום ת"א – הדס גבעתיים 47-58, כרוש חולון – בית"ר ת"א 31-67.

● ת"א ב': נרקיס נס ציונה – רוקח 26-34, מכבי ת"א – נרקיס גבעתיים 43-51, רימון גבעתיים – נס ציונה 25-52, הדס חולון – תמר ראשל"צ 22-42, הדס חולון – מכבי ת"א 24-66.

● שפלה: מכבי יפו – סהר ר"ג 29-60, תפוח קרית אונו – תל כביר 36-63, צפון ת"א – מתנ"ס תל כביר 48-49, רמת אביב – אורן חולון 45-37, רמת אביב – מכבי יפו 26-37.

● מרכז: נוה מונסון – רמת אפעל 37-45, צפון רמלה – אליצור אזור 13-80, אליצור ראשל"צ – אליצור אזור 16-71, יהוד – אליצור חולון 21-41, צפון רמלה – נפשונית 42-34, נפשונית – נווה דוד רמלה 21-44, יהוד – נווה דוד רמלה 32-40, מכבי בת־ים – נווה דוד רמלה 10-66, לוד – קרית אונו 30-49, לוד – רמת אפעל 53-54.

● שורק: אליצור יבנה – נען 52-32, אריה נס ציונה – סלע ראשל"צ 15-55, סלע ראשל"צ – כפר גבירול 25-52.

● ירושלים: מטה יהודה – מעלה אדומים 26-40, רימון – אליצור י־ם 13-65, אסא י־ם – מכבי י־ם 36-43.

קרטיס

מאת: ריי בילינסלי

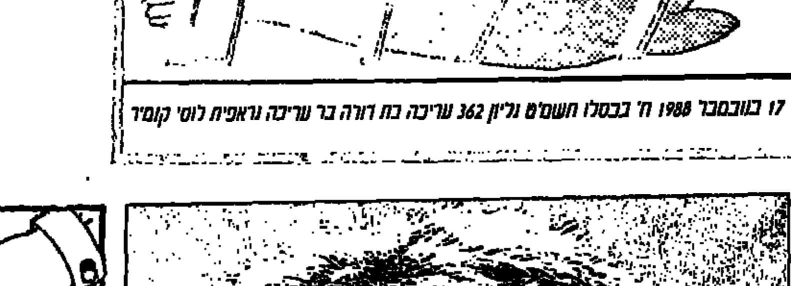

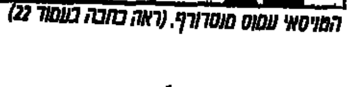

המשך בשבוע הבא

17 בנובמבר 1988 ח' בכסלו תשמ"ט גליון 362 עריכה בת דורה בר עריכה גראפית לוסי קומיר

המויסאי עמוס מוסדורף. (ראה כתבה בעמוד 22)

סַבְתָּא שֶׁלָּנוּ

סַבְתָּא שֶׁלָּנוּ כְּבָר דֵּי מְבֻגֶּרֶת
מָלְאוּ לָהּ כִּמְעַט שְׁמוֹנִים
אַךְ בְּגִילָהּ הִיא אֵינֶנָּה נִכֶּרֶת
כִּי רוּחָהּ צְעִירָה מִגִּיל הַשָּׁנִים

נְגוּ, וְכָדִיהָ, הִיא תָּמִיד מִתְעַנְיֶנֶת
וְגַם מְבִינָה הִיא עִנְיָן
וּבְאִם לֹא הֵבִינָה, הִיא תָּמִיד מְעֻנְיֶנֶת,
שֶׁנַּסְבִּיר כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לָהּ מוּבָן.

כְּשֶׁעִם אַבָּא וְאִמָּא קָשֶׁה לְהִסְתַּדֵּר,
וְזֶה קוֹרֶה לֹא פַּעַם,
הֲרֵי שֶׁסַּבְתָּא מְנַסָּה לְסַדֵּר
וּלְהַחֲלִיף לְחִיּוּךְ אֶת הַזַּעַם.

לֹא לְכָל אֶחָד סַבְתָּא שֶׁכָּזֹאת,
סַבְתָּא כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לָנוּ
וּבְשִׁיר זֶה, סַבְתָּא, לָךְ רוֹצִים לְהוֹדוֹת
וְלָשֵׂאת לָךְ בְּרָכָה מִכֻּלָּנוּ.

● דורון פניני

שלום שלום

הַגִּבּוֹר הַקָּדוּם פְּרוֹמֶתֶאוּס גָּנַב אֶת הָאֵשׁ מֵהָאֵלִים הַיְּוָנִים הַקַּדְמוֹנִיִּים וּמָסַר אוֹתָהּ לִבְנֵי־הָאָדָם. הָאֵשׁ שִׁנְּתָה אֶת חַיֵּי הָאֱנוֹשׁוּת וְקִדְּמָה אוֹתָם בְּמִדָּה רַבָּה מְאוֹד.
פְּרוֹמֶתֶאוּס נֶעֱנַשׁ קָשֶׁה עַל גְּנֵבַת הָאֵשׁ.
גַּם אֲנַחְנוּ "גּוֹנְבִים" יוֹם יוֹם מְעַט מֵחֹם הַשֶּׁמֶשׁ – עַל־יְדֵי קוֹלְטֵי הַחֹם שֶׁל דּוּדֵי הַמַּיִם הַנִּצָּבִים עַל גַּגּוֹת בָּתֵּינוּ. אָנוּ לֹא נֶעֱנָשִׁים עַל "גְּנֵבָה" זוֹ.

"גְּנֵבָה" הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה וּמְשֻׁכְלֶלֶת מִתְבַּצַּעַת עַל־יְדֵי אַנְשֵׁי הַמֶּרְכָּז לְחֵקֶר הָאֶנֶרְגְּיָה בְּמָכוֹן וַיְצְמָן בִּרְחוֹבוֹת. רֹאשׁ הַמֶּרְכָּז, יִשְׂרָאֵל דּוֹסְטְרוֹבְסְקִי, אָמַר בְּטֶקֶס חֲנֻכַּת "מִגְדַּל הַשֶּׁמֶשׁ" בְּמָכוֹן וַיְצְמָן:
"אֲנִי מְקַוֶּה שֶׁהַשָּׁמַיִם לֹא יַעֲנִישׁוּ אוֹתָנוּ עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מְנַסִּים לְחַקּוֹת אֶת מַעֲשֵׂה פְּרוֹמֶתֶאוּס.

כַּמּוּבָן, נִצּוּל חֹם הַשֶּׁמֶשׁ אֵינוֹ גְּנֵבָה. זֶה שִׁמּוּשׁ נָאוֹת בְּמַתְּנַת הַטֶּבַע הַשּׁוֹפַעַת – הַשֶּׁמֶשׁ הַשּׁוֹלַחַת אֵלֵינוּ אֶת קַרְנֶיהָ נוֹתְנוֹת הַחַיִּים.
מִגְדַּל־הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהֵקִימוּ אַנְשֵׁי הַמָּכוֹן, נִצָּב וּמְסֻבָּב 64 מַרְאוֹת קְעוּרוֹת. קַרְנֵי־הַשֶּׁמֶשׁ נוֹפְלוֹת עַל הַמַּרְאוֹת וְאֵלּוּ מְרַכְּזוֹת אֶת הַקְּרָנַיִם וְשׁוֹלְחוֹת אוֹתָן אֶל רֹאשׁ הַמִּגְדָּל. הַקְּרָנַיִם הַמְרֻכָּזוֹת הוֹפְכוֹת בְּתַהֲלִיךְ מְסֻבָּךְ לְחַשְׁמַל.

כַּיּוֹם קַיָּמִים בָּעוֹלָם עוֹד שְׁנֵי מִגְדְּלֵי־שֶׁמֶשׁ – בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית וּבִסְפָרַד. אַךְ מִגְדַּל־הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁלָּנוּ מְשֻׁכְלָל יוֹתֵר.
מִגְדַּל־הַשֶּׁמֶשׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי הוּקַם בְּשִׁתּוּף עִם קָנָדָה בְּמֶשֶׁךְ 10 שָׁנִים וְהֻשְׁקְעוּ בִּבְנִיָּתוֹ 10 מִלְיוֹן דּוֹלָר. בְּשָׁלָב זֶה הַמִּגְדָּל מְשַׁמֵּשׁ לְמֶחְקָר וּבֶעָתִיד יוּקְמוּ הַרְבֵּה מִגְדְּלֵי־שֶׁמֶשׁ בְּרַחֲבֵי אַרְצֵנוּ שְׁטוּפַת הַשֶּׁמֶשׁ, וְהַחַשְׁמַל שֶׁיִּתְקַבֵּל יְשַׁמֵּשׁ אֶת הַתַּעֲשִׂיָּה וְיַגִּיעַ גַּם לְכָל בַּיִת.
מִגְדַּל־הַשֶּׁמֶשׁ עַל הַקַּרְקַע מְסַמֵּל אֶת הַהֶשֵּׂגִים שֶׁל מַדְּעָנִים יִשְׂרְאֵלִים וְקֶרֶן שֶׁמֶשׁ אַחַת, לְמָשָׁל, הִגִּיעָה אֵלָיו אַחֲרֵי שֶׁלִּטְּפָה אֶת חַלּוֹן הַיִּשְׂרְאֵלִי "אֹפֶק 1" הַשָּׁט לוֹ בֶּחָלָל.
לַמְרוֹת הַקְּשָׁיִים וְהַבְּעָיוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל – הַמַּדָּע שֶׁלָּנוּ מִתְקַדֵּם בְּצַעֲדֵי עֲנָק קָדִימָה וּמַשִּׂיג מְדִינוֹת רַבּוֹת.

●עמוס בר

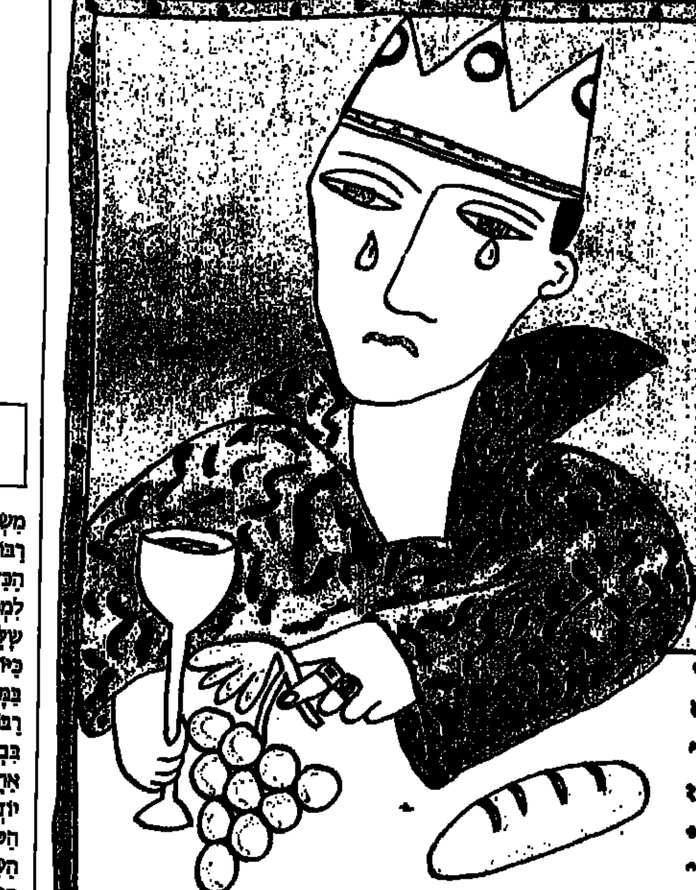
ציור של סתו

ציירתי בשמים עננים
אפרים – לבנבנים –
ורוח־סתו מרחפת
על פני הולפת.
לפתע "היורה" הגיע
וירה טפות מהרקיע;
גשמיו נתך ירד
צבעתי בכחל־ורדרד.

הוספתי אז שלולית
ובתוכה – את גלית,
מקפצת יחפה
מתעטשת ויפה.

ציירתי עץ בשלכת
ועלים על המדרכת,
בצבעי חום־צהב
מקשטים את הרחוב.
ונחליאלי עף ומנתר
הן עליו לא אותר,
בזנבו רומז "שלום" –
הציור ממש חלום.

● שושנה צפורי

איור: חמי מסל

הכל זהב הכל זהב

יום אחד הופיע דיוניסוס, אל היין, בארמונו של המלך מידאס. האל החליט לתת למלך גמול על מעשה טוב שעשה, והבטיח למלא כל בקשה שמידאס יבקש. מידאס הזדרז ובקש, שכל מה שיגע בו – יהפך לזהב. דיוניסוס הצטער אמנם, שמידאס לא נצל את ההזדמנות כדי לבקש משהו נעלה יותר, אך הוא הבטיח למלא את משאלתו של המלך.

מידאס היה מאשר מאד – עכשו הוא יהיה האיש העשיר ביותר בעולם. הוא התהלך שמח וטוב לב בגנו והושיט את ידו כדי לקטף פרח. ברגע שנגע בפרח, חפך הפרח לזהב. הוא העביר את ידו על כל הפרחים בערוגה – ומיד הפכו גם הם לפרחי זהב זוהרים. הוא הושיט את ידו לקטף תפוח מן העץ, והתפוח התקשה והפך לזהב. נרגש ומלא התפעלות נכנס מידאס לארמונו והחל לגעת בכל החפצים שבחדר. ברגע שנגעו אצבעותיו בחפץ כלשהו, חפך זה לזהב. הוא התישב ליד השלחן, שהיה עתה זהב ונוצץ כלו, ובקש ממשרתיו להגיש לו את ארוחתו.

ראשית, רצה מידאס להרים כוס יין לכבודו של אל היין, שהביא עליו את הברכה הזאת. הוא לקח את קנקן היין ורצה למזג יין לספל. אולם ברגע שנגע בקנקן, הפך הקנקן וכל היין אשר בתוכו לזהב. אחר כך הושיט את ידו לקחת פרוסת לחם, וגם הלחם נהפך לזהב. אז הבין מידאס, שלא ברכה באה על ראשו, כי אם קללה איומה.

"מה אעשה עם כל הזהב שמסביבי, אם איני יכול לחיות ככל האדם", אמר בקול בוכים, "למה לי זהב, אם אמות מרעב ומצמא?"

הוא החל להתפלל לדיוניסוס, שיציל אותו מצרה זו. האל נענה לתפלתו ואמר לו: "לך אל הנהר פאקטולוס ורחץ בו את גופך ואת ראשך. אז תוסר מעליך קללת הזהב. נשא מידאס את רגליו ורץ אל הנהר. הוא טבל בו, שטף את עצמו היטב היטב והשתחרר מן הכשוף שאחז בו. ומאז אפשר למצא זהב בקרקעיתו של נהר הפאקטולוס, ומידאס למד, שעשר לא תמיד מביא אשר.

ספרה על פי המיתולוגיה היוונית

● רותי אהרוני

הטניסאי עמוס מנסדורף בשעת משחק

עמוס מנסדורף טניסאי צמרת

משחק הטניס לא היה מכר במשך שנים רבות בקרב שוחרי הספורט בישראל כמו הכדורגל, למשל, אבל לאחרונה הוא הפך למפרסם מאד בזכות הטניסאי מס' 1 שלנו, הלא הוא עמוס מנסדורף. עמוס, כיום בן 21, למד את יסודות הטניס במרכז ברמת השרון. הוא התאמן שעות רבות, וגם זמנית המשיך את למודיו, נבחן בבחינות הבגרות והתגיס לצבא. והיום, אחרי שהשקיע מאמצים נכרים, כלם יודעים שהוא שחקן הטניס הישראלי הטוב ביותר. הוא גם נבחר לספורטאי השנה ע"י קוראי "מעריב" זו השנה השלישית ברציפות.

לא רק בארץ מכירים את עמוס. בשנה האחרונה הוא התקדם מאד בדרוג העולמי. הוא מזמן להשתתף בתחרויות בינלאומיות חשובות מאד כמו ה"רולאן גארוס" ו"וימבלדון" וטורנירים ביוהנסבורג, בפאריס ובאטוורפן, שם הוא מתמודד עם טניסאי צמרת עולמיים כמו בוריס בקר, ברט גילברט ואיון לנדל, ולאחרונה גם אותם נצח.

אבל התהלה העולמית הזו אינה משגת בקלות. כדי להיות שחקן טניס מקצועי ברמה כזו יש להתאמן שעות רבות, יש לותר על חיי חברה, ולפעמים גם על חיי משפחה. הטניסאי מדלג ממדינה למדינה מדי שבוע ולעתים אף בתדירות גבוהה יותר, הוא ישן בבתי מלון ונמצא הרבה לבד. ובמיחד בעת משחק, שלא פעם נמשך אף שלש שעות ויותר, השחקן מתמודד עם היריב שממולו, מרבה בתגובותיו אבל אין לו אפלו ממי לקבל עצה או עדוד. הצלחתו תלויה רק בו: במהירות תגובתו, בכשרו הפיסי, ביכלת הרכוז שלו ובשאפתנותו לנצח.

עמוס מנסדורף השקיע מאמצים והיום הוא קוטף את הפרות. הוא טניסאי צמרת, שמיצג את ישראל בכבוד. העקביות וההתמדה שלו יכולות לשמש דגמה לילדים המנסים להשתלב בענף הטניס.

● חנה פץ

האגודל של מיכל

אמרו למיכל
שיסרגו לה כפפות
אם תחדל
למצץ אגודל.
כפפות סרגו למיכל
כפפות בצבע כחלסל.
מיכל מצצה אגודל
עם כפפה
מצצה, מצצה.
וחור בצבע בכפפה
וגדל וגדל
עד שיצא האגודל
וקרץ למיכל.

● שלומית כהן

איור: נורית צרפתי

מה הולך

טיול על מקלות

אין מה להתרגש, זו בסך הכל כתה שיצאה לטיול בחיק הטבע. אז נכון שזו לא בדיוק הכתה שאתם מכירים – יש בה מכל הגילים, צעירים ומבגרים, אבל בטח לא זה מה שמשך את עיניכם. אם הם יצאו לטיול בחיק הטבע – אז מה הם עושים רחוק כל כך מהאדמה, תשאלו אז נענה לכם: כמו שודאי נחשתם, זו לא בדיוק כתה רגילה. המורה הוא אלוף בהליכה־על־מקלות בבריטניה, זו לונג, והתלמידים הם כאלה שחשקה נפשם ללמד את התורה הזו, ולא חשוב בכלל אם הם ילדים, או גדולים.

● אראלה אשד

גבע חובב טבע

צפור עם שק במקור

אגדה ערבית מספרת כי השקנאים נשאו את נשקים שלהם כדי לעזר בבנית המקדשים הקדושים למחמד בערים מכה ומדינה.

אגדה מצרית הפכה את השקנאי לסמל האהבה וההקרבה האמהית לגוזליה: הגוזלים מחדירים את ראשם ואת מקורם עמק ללע ההורים, שם הם מוצאים את המזון שלהם – מין דיסת דגים. אך יוצרי האגדות והאגדות האמינו כי האם קורעת את בשר החזה שלה ומאכילה בבשרה ובדם שלה את גוזליה.

מכל האגדות והאמונות העממיות יש לשקנאי תכונות מרתקות ומעניינות. השקנאי עוף גדול מאד. הוא עוף מים, בין אצבעותיו מתוח קרום שחיה ורגליו הן כמשוטים או מדחף.

השקנאי צף כמצוף על המים כי מהריאות שלו מתמשכים שקי־אויר כמו בלונים מתחת לעור שלו. גם עצמותיו חלולות ומלאות באויר. לכן הוא מיטיב לשחות ואינו שוקע במים.

השקנאי לבן. תחתית כנפיו שחורות. מקורו ורגליו צהבים. במקורו הוא מסדר את נוצותיו ומורח אותן בשמן אותו נוטל מבלוטה מיחדת. השמן מקבל גון ורד באור השמש. בטבע נזון השקנאי רק מדגים. תפריט הדגים הוא הגורם לשמן לקבל ורד. בגן־החיות, שם מאכילים את השקנאים בבשר – הנוצות נשארות לבנות ללא גון ורד.

השקנאים עופות חברתיים. את כל פעילותם הם עושים בחברה. הם נודדים בדאיה ויוצרים מבנים מרשימים ביפים – ראשי חץ מדיקים. השקנאים מבצעים פניות באויר כמו לפי פקדה – כלם ביחד פונים ימינה, שמאלה או משנים כוון, כאלו היו גוף אחד.

גם את הדגים הם צדים ביחד: מסתדרים בשורה על פני המים, או בחצי עגול, מניעים ביחד, לפי קצב את רגליהם, מגרשים ביחד את הדגים אל החוף וכמו לפי פקדה טובלים את מקור השק שלהם ושולים ביחד את טרפם – הדגים.

גם לקנן נוהגים השקנאים ביחד. בגני־חיות בהם מגדלים מעט שקנאים, מעמידים להם מראות גדולות בעונת הקנון. כך רואים השקנאים כי הם רבים, ואז – כלם מקימים קנים ביחד.

שקנאי בוגר זקוק לקילוגרם אחד של דגים ביום. תארו לכם מה קורה בבריכת־דגים בה נוחתים מאות שקנאים רעבים... ומזה תבינו מדוע שונאים אותם מגדלי הדגים.

לשקנאים הגדולים קשה להתרומם ולעוף בקלות. הם רצים על פני המים למרחק גדול וצוברים תאוצה עד להמראה. גם הנחיתה היא ארכה מאד. לכן מותחים מגדלי הדגים כבלים וחוטים מעל פני המים, והכבלים המתוחים מהוים מכשול לנחיתה או להתרוממות, והשקנאים מותרים על דיג דגים בברכות.

בכל שנה גדל מספר השקנאים המבלים את החרף בארצנו.

השקנאים הם אחרוני הנודדים בסתו וסוגרים בחדש נובמבר את עונת הנדידה דרומה. הם גם הראשונים השלים צפונה – מאפריקה לארצות ארופה.

● עמוס בר

שקנאים: צילם: גבי אלדד

כף להתכתב

● סופר צאלה
להתכתב בנים ובנות בגילאים 12־11½ תחביבים: ריקוד, מוסיקה, שחיה לימודים ועוד
גרינבאום 8/8 ראשון לציון מיקוד: 75251

● יובל נתיבי
בן 11 דמת־מנשימים. להתכתב עם בנים מגיל 11־13. תחביבים: איסוף גולות ומשחקים.
רמת־מנשימים רמת הגולן. מיקוד: 12450

● חווה ורידה
רוטשילד בנות 10½ רוצות להתכתב עם בנות 10. **קיבוץ עין הנציב. ד.נ. עמק בית שאן. מיקוד: 40805.**

● שמרית אלישר
להתכתב עם בנות 12 ומעלה תחביבים. חיות, מוסיקה, קריאה ועוד
אלכסנדרוני 11 רמת חן. מיקוד 52225.

● עופר חן
בן 12 מעוניין להתכתב עם בנים/ות גיל 12־13. תחביבים: בעלי חיים, ירדוה ארזי, סכבי תל־אביב ומחשבים. **קיבוץ גלויות 2 חולון.**

● אורנית פרן
בת 12 להתכתב עם בנים ובנות מגיל 12 ומעלה על כל נושא שבעולם. תשובה מובטחת. **רחוב בעל שם טוב 33 קרית אתא. מיקוד: 28000**

● תמיר ארצי
בן 11, רוצה להתכתב עם בנים/ות כיתה ה'. אוהב לפסל, לצייר. **"ניר בנים" ד.נ. לכיש. מיקוד: 79433.**

● רעות יזן
בת 8. עין עופרים 4/2 מצפה רמון.
תמי פורת בת 9 להתכתב עם בנים/ות בני 9/8.
רחוב הרימון 8 קרית גנים רעננה. מיקוד 43570.

● נועה פאר
בת 8, תחביבים: פרווה, מסיבות וכיף.
קרן פאר בת 10½ תחביבים: סמוטה פוקס וקסמים.
ת.ד. 1233 רחוב החבצים "אבן יהודה" 405000

● לירון גולדמן
להתכתב עם ילדים מגיל 12־9. תחביבים: עפרי ירדנה, גלי, מריוה טיולים.
מרגנית 8 ב' צהלה תל אביב. מיקוד 69930.

● חני רובין
בן 12. להתכתב עם מי גילו תחביבים: קריאה, טיולים, ספורט וטבע. א. שפירא 4 נתניה.

● עינב שלמה
בת 10½. תחביבים: ירדנה ארזי, מדבקות
שנקין 52 גבעתיים ת.ד. 53304.

● ורי כהן
בן 10. תחביבים: חיות, בולים, חקלאות.
מושב לכיש ד.נ. לכיש דרום. מיקוד: 79360

● חנן שטרקמן
בן 11½. להתכתב עם בנים/ות 11־12
תחביבים: שחמט, כדורגל, קריאה.
ת.ד. 460 גבעתיים. מיקוד: 53103.

● בלה סול
להתכתב עם בנות על כל נושא שבעולם.
לבנטין 28 ראשון לציון.

● עירן לביא
להתכתב עם בנים/ות מגיל 9 ומעלה.
תחביבים: חיות, מטוסים, בולים.
סוקולוב 14/2 רחובות.

המעוניין לשלוח את מכתבו אליו, שישלח לפי הכתובת: "מעריב לילדים" ת.ד. 20044 ת"א.